Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti

2023-cü il üzrə

Yarımillik İdarəetmə Hesabatı

1. Emitentin tam və qısaldılmış adı, vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi (VÖEN), dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi;	Emitentin tam adı: Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti Qısaldılmış adı: SOCAR Qeydiyyata alındığı tarix: 24.11.1995 Dövlət qeydiyyat nömrəsi (VÖEN): 9900003871 Təşkilati-hüquqi forması: Digər kommersiya təşkilatı
2. Emitentin hüquqi ünvanı və olduğu yer;	AZ1029, Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Heydər Əliyev Prospekti, ev 121
3. Emitentin adında dəyişikliklər olduqda, emitentin bütün əvvəlki adları, habelə onların qeydiyyata alındığı tarixlər, emitent digər hüquqi şəxsin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxsin adı, emitent hüquqi şəxslərin birləşməsi və ya çevrilmə şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxslərin adları;	Hesabat dövrü ərzində emitentin firma adında və təşkilati-hüquqi formasında heç bir dəyişiklik olmayıb. Emitent digər hüquqi şəxin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklində yenidən təşkil olmayıb. Emitent hüquqi şəxslərin birləşməsi şəklində yenidən təşkil olmayıb.
4. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları və nümayəndəliklərinin adı, olduqları yer və qeydiyyatları haqqında məlumatlar;	SOCAR-ın Bolqarıstan Respublikasındakı nümayəndəliyi, Bolqarıstan Respublikası, Şəhadətnamə nömrəsi: 20230310142721, BULSTAT kodu: 180906880, qeydiyyat tarixi: 09.03.2023
5. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ya ləğv edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı, təşkilati-hüquqi forması, hüquqi ünvanı, qeydiyyatı haqqında məlumatlar, nizamnamə kapitalında emitentin payı, hüquqi şəxsin emitentin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanma tarixi və qüvvədə olma müddəti;	Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ya ləğv edilmiş törəmə müəssisəsi yoxdur.
6. Emitent şirkətlər qrupunun bir hissəsi olduğu təqdirdə qrupun (emitent daxil olmaqla iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən bir və ya daha artıq törəmə təşkilatı olan qrupdur) adı;	SOCAR-ın mülkiyyət hüququnun 100 faizi Azərbaycan Respublikasına (“Dövlət”) məxsusdur.

7. Emitentin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri;	Emitent qarşısında duran vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün aşağıdakı fəaliyyət növlərini həyata keçirir: • Azərbaycan Respublikasında və onun hüdudlarından kənarda sahənin istehsal və sosial bazasının inkişafına, Şirkətin strukturuna daxil olan hüquqi şəxslərin və hüquqi şəxs statusuna malik olmayan (nümayəndəliklər, filiallar və sair) qurumların (bundan sonra — strukturuna daxil olan qurumlar) modernləşdirilməsinə, genişləndirilməsinə, yenidən qurulmasına, onların yeni texnika və texnologiyalarla təchiz edilməsinə xidmət edən investisiya fəaliyyətini; • geofiziki, geoloji axtarış-kəşfiyyat işlərinin əsas istiqamətlərinin işlənib hazırlanmasını, təsdiq edilməsini, müasir tikinti texnologiyalarından və texniki vasitələrdən istifadə etməklə, geoloji-kəşfiyyat işlərinin aparılmasını, yeni kəşf olunmuş yataqların işlənməyə verilməsi haqqında qərarların qəbul edilməsini, Şirkətin strukturuna daxil olan qurumlar tərəfindən istismar olunan yataqların təcrübə-sənaye istismar layihələrinin, texnoloji sxemlərinin, neft, qaz və qaz kondensatı yataqlarının işlənməsi layihələrinin hazırlanmasını, təsdiq edilməsini və yataqların işlənməsini, neft, qaz quyularının qazılmasını və sahənin inkişafı ilə əlaqədar digər dağ-mədən işlərinin, dağ və buruq qazmalarının həyata keçirilməsini; • təsərrüfatçılıq üsullarının və formalarının təkmilləşdirilməsini, sahə üzrə elmi tədqiqat, layihələndirmə və tikinti-quraşdırma, o cümlədən müvafiq dövlət standartlarına uyğun olaraq I və II məsuliyyət səviyyəli bina və qurğuların mühəndis-axtarış, layihələndirmə, tikinti-quraşdırma işlərinin həyata keçirilməsini və elmi nailiyyətlərin istehsalatda tətbiq edilməsini; • neftin, qazın və kondensatın hasilatı, nəqli və emalı üzrə texnoloji sistemlərin fasiləsiz fəaliyyətinin təmin edilməsini, neft-kimya sənayesinin inkişaf etdirilməsini, ümumi qəbul olunmuş beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun neft, neft-kimya və qaz məhsullarının istehsalına imkan verən istehsal güclərinin formalaşdırılmasını; • sahədə istehsal olunan malların, işlərin və xidmətlərin rəqabət qabiliyyətini gücləndirən texnoloji yeniliklərin əldə olunmasını və sahədə istehsal olunan məhsulların, eləcə də neftin, qazın və kondensatın daxili və xarici bazarda satışı sistemlərinin təkmilləşdirilməsini; • sahənin istehsal-təsərrüfat ehtiyaclarını təmin etmək üçün malların (işlərin, xidmətlərin) satın alınması üzrə əməliyyatların qanunazidd olmadan, beynəlxalq təcrübəyə və alqı-satqı standartlarına cavab verən Şirkətin daxili normativ sənədlərinin tələblərinə uyğun olaraq həyata keçirilməsini; • müxtəlif növ nəqliyyat vasitələri ilə sərnişin və yük daşımaları, o cümlədən sahənin inkişafı üçün zəruri olan təhlükəli yüklərin nəqli və saxlanması ilə bağlı xidmətlərin göstərilməsini; • sahənin infrastrukturunun etibarlı mühafizəsini və idarəetmə prosesləri üzrə daxili nəzarət sistemlərini təmin edən Şirkətin mühafizə qurumlarının və daxili tədqiqat xidmətinin fəaliyyətinin təşkil edilməsini və bu işin lazımi səviyyədə qurulması üçün tələb olunan müasir avadanlıqların, texnologiyaların, digər texniki və xüsusi vasitələrin alınmasını və istifadəsinin həyata keçirilməsini; • sahənin normal fəaliyyətinin və inkişafının təmin edilməsində zəruri olan qabaqcıl idarəetmə sistemlərinin, informasiya texnologiyalarının və rabitə xidmətlərinin təşkil olunmasını,

	etibarlı informasiya mühafizə vasitələrinin layihələndirilməsini və tətbiq edilməsini; • sahənin inkişafına dair uzunmüddətli proqnozların, məqsədli kompleks istehsal, elmi-texniki, iqtisadi və sosial proqramların işlənib hazırlanmasını, bu sahədə qəbul edilmiş dövlət proqramları da daxil olmaqla, onların icrasının təmin edilməsini; • Şirkətin strukturuna daxil olan qurumların işinin təşkil edilməsini və onların gəlir və xərclər smetası ilə müəyyən olunmuş xərclərinin ödənilməsini; • istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsini, enerjiyə və material ehtiyatlarına qənaət siyasətinin həyata keçirilməsini, sahə üzrə texnoloji itki, sərf və digər normaların işlənib hazırlanmasını və vaxtaşırı təkmilləşdirilməsini, Şirkətin strukturuna daxil olan qurumlar arasında əlverişli istehsal-texnoloji və təsərrüfat əlaqələrinin gücləndirilməsini; • dövlət orqanları, ictimai təşkilatlar, sahə üzrə aparıcı şirkətlər və sahibkarlarla qarşılıqlı əlaqələrin gücləndirilməsini, vətəndaşların ərizə, şikayət və müraciətlərinə qanunla müəyyən olunmuş qaydada və müddətdə baxılmasının təmin edilməsini; • karbohidrogen ehtiyatları tam tükənmiş torpaqların bərpasını və ətraf mühitin mühafizəsi üçün digər tədbirlərin görülməsini, o cümlədən toksiki istehsalat tullantılarının ekoloji tələblərə uyğun olaraq utilizasiyasını və zərərsizləşdirilməsini, habelə ekoloji cəhətdən təmiz alternativ (bərpa olunan) enerji mənbələrindən istifadəyə imkan yaradan avadanlıq və qurğuların əldə edilməsini, quraşdırılmasını və səmərəli istismar edilməsini; • karbohidrogen yataqlarının kəşfiyyatı, işlənməsi sahəsində qabaqcıl texnologiyaları və sərmayələri cəlb etmək məqsədi ilə bu sahədə aparıcı şirkətlərlə hüquqi öhdəliklər yaratmayan ilkin razılaşmaların əldə olunması üçün danışıqların aparılmasını və müəyyən olunmuş qaydada verilmiş səlahiyyətlərə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının dəniz və quru sahəsində karbohidrogen yataqlarının kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü sazişlərinin (bundan sonra — HPBS), habelə sahənin perspektivli inkişafı üçün digər beynəlxalq sazişlərin (kontraktların) bağlanması üçün danışıqların aparılmasını, onların layihələrinin hazırlanmasını, aidiyyəti dövlət orqanları ilə razılaşdırılmasını, imzalanmasını, onlardan irəli gələn qərarların qəbul edilməsini və icrasının təmin edilməsini; • sahənin inkişafı üçün zəruri sərmayələrin, qabaqcıl texnika, texnologiya və avadanlıqların cəlb edilməsini və sahədə göstərilən xidmətlərin təkmilləşdirilməsi üçün hüquqi şəxs yaratmaqla (birgə müəssisələr) və ya hüquqi şəxs yaratmadan (alyanslar) birgə layihələrin həyata keçirilməsini və layihələrin təsis sənədlərinə uyğun olaraq, onların idarə olunmasının təmin edilməsini; • Şirkətin xarici iqtisadi əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi üçün xarici ölkələrdə nümayəndəliklərinin, filiallarının açılmasını, hüquqi şəxslərin yaradılmasını və bu qurumların fəaliyyəti üçün zəruri olan aktivlərin əldə olunmasını; • sahə üzrə mühəndis-axtarış, layihələndirmə, tikinti-quraşdırma işləri, o cümlədən ixrac məqsədli neft-qaz fəaliyyəti üzrə sənədlərin ekspertizasının həyata keçirilməsini, perspektivli layihələrin qiymətləndirilməsini və sahənin infrastrukturunun inkişaf etdirilməsinə xidmət edən beynəlxalq əməkdaşlıq əlaqələrinin gücləndirilməsini; • sahə üzrə kadrların seçilməsini, yerləşdirilməsini, zəruri kadr potensialının formalaşdırılması üçün ixtisaslaşdırılmış ali, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrinin təsis edilməsini və idarə olunmasını, kadrların ixtisasının artırılması üçün müvafiq

	seminar və treninqlərin təşkil edilməsini, habelə xarici ölkələrin qabaqcıl təhsil müəssisələrində kadrların hazırlanması üçün tədbirlərin görülməsini;[9] • sahədə çalışan işçilərinin sosial rifah halının yaxşılaşdırılması məqsədilə, eləcə də dövlət tərəfindən həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf proqramlarında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin təmin edilməsi üçün sosial təyinatlı obyektlərin: mənzil-tikinti kooperativlərinin, idman sağlamlıq qurğularının, tibb, gigiyena və epidemiologiya, məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin, sanatoriya və istirahət sahələrinin, qanunvericiliyə uyğun olaraq bağçılıq təsərrüfatlarının yaradılmasını, idarə olunmasını və inkişaf etdirilməsini, digər sosial təminat tədbirlərinin, o cümlədən ehtiyacı olanlara və ya onların ailə üzvlərinə yardımların müəyyən edilməsini; • beynəlxalq konqres, simpozium, sərgi və digər toplantılarda iştirak edilməsini, sahə üzrə toplanmış tarixi nümunələrin və ölkənin mədəni irsinin qorunub saxlanmasını, o cümlədən neft muzeyinin işinin formalaşdırılmasını və idarə edilməsini, yerli və beynəlxalq neft-qaz sərgilərinin təşkil edilməsini; • iqtisadi, sosial və istehsal-texniki proqramların həyata keçirilməsi üçün yerli və xarici banklardan, beynəlxalq maliyyə institutlarından və digər mənbələrdən kredit vəsaitlərinin cəlb olunmasını, strukturuna daxil olan qurumların və iştirakçı olduğu birgə müəssisələrin maliyyə-kredit fəaliyyətinin idarə olunmasını və onlara təyinatlı maliyyə yardımlarının və kredit vəsaitlərinin ayrılmasını; • Nizamnaməsinə uyğun olaraq sahə üzrə qanunvericiliklə qadağan olunmayan digər fəaliyyət növlərinin həyata keçirilməsini.
8. Emitent lisenziya və ya icazəyə malik olduqda, onlar üzrə fəaliyyət növləri və qüvvədə olma müddətləri;	Toksik istehsalat tullantılarının utilizasiyası və zərərsizləşdirilməsinin həyata keçirilməsinə dair lisenziya-Müddətsiz Yanğından mühafizə sistemlərinin və vəsaitlərinin quraşdırılması, texniki xidmətinin və təmirinin həyata keçirilməsinə dair xüsusi lisenziya-Müddətsiz Mülki dövriyyəsi məhdudlaşdırılmış əşyaların dövriyyəsinə (neft-qaz quyularında istifadə olunan atma-partlayış materialları və onların avadanlıqları) xüsusi icazə-Müddətsiz Radioaktiv maddələrin nəqli ilə əlaqədar işlərin həyata keçirilməsinə dair xüsusi icazə- 09.04.2021-09.04.2024 Radioaktiv maddələrdən istifadə ilə əlaqədar işlərin həyata keçirilməsinə dair xüsusi icazə-22.01.2021-22.01.2024 Radioaktiv maddələrin saxlanma məntəqələrinin istismarının həyata keçirilməsinə dair xüsusi icazə-22.01.2021-22.01.2024 Təhlükə potensiallı obyektlərin dövlət reyestrində qeydiyyatdan keçirilməsi barədə çıxarış-29.07.2021-29.07.2026 Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin Dənizdə insan həyatının mühafizəsi üzrə təlim mərkəzində təlim və tədrisin Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının “Dənizçilərin hazırlanmasına, onlara diplom verilməsinə və növbə çəkməyə dair” Beynəlxalq Konvensiyanın tələblərinə uyğunluğu haqqında şəhadətnamə-16.06.2021-16.06.2026

	Qeyd: "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin fəaliyyəti istiqamətləri üzrə müvafiq işlərin görülməsi üçün alınması tələb olunmayan lisenziya və icazələrin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 01 iyun 2020-ci il tarixli 1079 nömrəli Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin fəaliyyəti istiqamətləri üzrə müvafiq işlərin görülməsi üçün alınması tələb olunmayan lisenziyalar və icazələrin siyahısı təsdiq edilmişdir.
9. Emitentin təklif etdiyi məhsullar və xidmətlər;	Emitentin əsas məqsədi Azərbaycan Respublikasının ərazisində və onun hüdudlarından kənarda, quru və dəniz sahələrində neft və qaz yataqlarının axtarışını, kəşfiyyatını, hazırlanmasını, işlənməsini, neftin, qazın, kondensatın hasilatını, nəqlini, emalını, neft-kimya sənayesinin inkişaf etdirilməsini, neft, neft-kimya və qaz məhsullarının paylanmasını, satışını, habelə istehlakçıların müvafiq enerji daşıyıcılarına olan tələbatının sabit və dayanıqlı ödənilməsi sahəsində müasir tələblərə cavab verən rəqabətə davamlı malların, işlərin və xidmətlərin təqdim olunmasını təmin etməkdən və gəlir əldə etməkdən ibarətdir.
10. Emitentin işçilərinin sayı və onun rüblük dinamikası;	47,899 (qırx yeddi min səkkiz yüz doxsan doqquz) nəfər
11. Emitentin idarəetmə orqanları haqqında məlumat: direktorlar şurası (müşahidə şurası) (olduqda), icra orqanı, audit komitəsi (olduqda), onların üzvlərinin adı, soyadı, atasının adı;	**Emitentin idarəetmə və nəzarət orqanlarının hər bir üzvü barədə aşağıdakı məlumatlar:** **Müşahidə şurası** Mikayıl Çingiz oğlu Cabbarov, SOCAR-ın Müşahidə Şurasının sədri Emin Hüseynov SOCAR-ın Müşahidə Şurasının üzvü İsrafil Məmmədov SOCAR-ın Müşahidə Şurasının üzvü Elnur Soltanov SOCAR-ın Müşahidə Şurasının üzvü Azər Bayramov SOCAR-ın Müşahidə Şurasının üzvü Ruslan Əlixanov SOCAR-ın Müşahidə Şurasının üzvü **Rəhbərlik** Rövşən Nəcəf SOCAR-ın prezidenti Xoşbəxt Yusifzadə Birinci vitse-prezident Süleyman Qasımov Vitse-prezident - iqtisadi məsələlər üzrə Elşad Nəsirov Vitse-prezident - sərmayələr və marketinq üzrə Bədəl Bədəlov Vitse-prezident - sosial məsələlər üzrə

	Xalik Məmmədov Vitse-prezident - kadr, rejim və informasiya texnologiyaları üzrə Daşqın İskəndərov Vitse-prezident - neftin, qazın nəqli və qaz təsərrüfatı məsələləri üzrə Rəfiqə Hüseynzadə Vitse-prezident - ekologiya üzrə Yaşar Lətifov Vitse-prezident - yataqların işlənməsi üzrə Kənan Nəcəfov Vitse-prezident Zaur Qurbanov Vitse-prezident
12. Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarlarının (payçılarının) ayrı-ayılıqda sayı;	Yoxdur – 100% dövlət mülkiyyətindədir.
13. Emitentin nizamnamə kapitalının beş faizi və daha artıq həcmdə səsli səhmlərinə (paylara) malik olan şəxslər (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı; hüquqi şəxsin adı, olduğu yer və VÖEN-i), onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı (səhmlərin hər növü üzrə ayrı-ayrılıqda göstərilir) və emitentin nizamnamə kapitalında payı;	Yoxdur – 100% dövlət mülkiyyətindədir.
14. Nizamnamə kapitalında emitentin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər (hüquqi şəxsin adı, olduğu yer, VÖEN-i, nizamnamə kapitalında emitentin payı);	Yoxdur – 100% dövlət mülkiyyətindədir.
15. Emitentin səhmdarlarının (payçılarının) hesabat dövrü ərzində keçirilmiş yığıncaqları barədə məlumat: 15.1. Yığıncağın keçirilmə tarixi və yeri (ünvan); 15.2. Ümumi yığıncaqda qəbul edilmiş qərarlar.	Yoxdur.

16. Emitentin dövriyyədə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışları haqqında məlumat (investisiya qiymətli kağızların hər buraxılışı ayrı-ayrılıqda göstərilir): 16.1. İnvestisiya qiymətli kağızın növü və forması; 16.2. İnvestisiya qiymətli kağızlar buraxılışının dövlət qeydiyyat nömrəsi və qeydiyyat tarixi; 16.3. İnvestisiya qiymətli kağızların miqdarı və nominal dəyəri; 16.4. İnvestisiya qiymətli kağızlar buraxılışının məcmu nominal dəyəri; 16.5. Hesabat dövrü ərzində emitent tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat (hesabat dövründə səhmlərin hər növü üzrə ödənilmiş dividendlərin məbləği göstərilir); 16.6. Faizli istiqrazlar buraxılışı haqqında məlumatda - istiqrazlar üzrə gəlirliyin illik faiz dərəcəsi; 16.7. İnvestisiya qiymətli kağızların yerləşdirildiyi və ya tədavüldə olduğu fond birjasının adı və olduğu yer (olduqda).	SOIAZ 2030: Avrobond Emissiya, Faizli, təmin edilməmiş, sənədsiz, adlı istiqraz, ISIN: XS1196496688, Miqdarı: 750,000 ədəd, Nominal dəyəri:750,000,000 USD, Müddəti: 18.03.2015-18.03.2030, 15 illik, Faizi 6.95 %, Qalıq: 750,000,000 USD, London Stock Exchange Yerli SOCAR İstiqrazları, Faizli, təmin edilməmiş, sənədsiz, adlı istiqrazlar, ISIN: AZ2002019894, Qeydiyyat tarixi: 28.12.2020, Miqdarı: 100,000 ədəd, Nominal dəyəri:100,000,000 USD, Müddəti: 01.11.2021-01.11.2026, 5 il, 4.5% - Qalıq: 100,000,000 USD, Bakı Fond Birjası
17. Emitent tərəfindən bağlanılmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar: 17.1. Əqdin məbləği; 17.2. Hesabat tarixinə əqdin ödənilməmiş hissəsi	Yoxdur.
18. Emitent tərəfindən aidiyyəti şəxslərlə bağlanılmış əqdlər barədə məlumatlar: 18.1. Bağlanılmış əqdin mahiyyəti, tarixi və məbləği; 18.2. Aidiyyəti şəxs barədə məlumat və emitentlə aidiyyət əlaqəsi.	SOCAR və "SOCAR Midstream Operations" MMC – 10.02.2023 Neft həcmlərinin Aktau Terminalında təhvil alınaraq Ceyhan limanına çatdırılması məqsədilə imzalanmış Master Agreement üzrə Ötürülmə müqaviləsi Törəmə müəssisə SOCAR və SOCAR Trading S.A. – 10.03.2023 Confirmation of İndividual Contract 59,975 EUR/MWh Törəmə müəssisə SOCAR və Azerbaijan Gas Supply Company Limited– 28.02.2023 Gas delivery Agreement Turkey delivery point of Swap quantities MCM of gas – 75 USD Turkey delivery point of quantities other than Swap quantities MCM of gas - 137 USD EU delivery point MCM of gas - 137 USD Törəmə müəssisə SOCAR və Azerbaijan Gas Supply Company Limited– 28.02.2023 Letter agreement in respect of the Georgia Swap Arrangments and the 2022 SOCAR GDA Törəmə müəssisə SOCAR, SOCAR Energy Holdings AG SOCAR Trading S.A və SOCAR GmbH– 27.03.2023

	Trademark coexistence agreement Törəmə müəssisə SOCAR, Azerbaijan Gas Supply Company Limited və “Azərkontrakt” ASC – 14.03.2023 Side Agreement to Azerbaijan Rollover GSA Törəmə müəssisə SOCAR, Azerbaijan Gas Supply Company Limited, South Caucasus Pipeline Option Gas Company Limited və Georgian Oil and Gas Corporation – 28.02.2023 Side Letter Agreement in respect of the Georgia Swap Arrangements, the option Gas SPA and the supplemental Gas SPA Törəmə müəssisə SOCAR, Azerbaijan (Shah Deniz) Limited və SGC Upstream MMC– 31.03.2023 HPBS üzrə Hüquq və Öhdəliklərin ötürülməsi və Qəbul edilməsi barədə sənəd Törəmə müəssisə SOCAR və “İnterfaks – Azərbaycan İnformasiya Agentliyi” MMC – 13.03.2023 11 noyabr 2002-ci il tarixli 151 nömrəli İnvestisiya Razılaşmasına Əlavə Razılaşma № 16 345 000 AZN Törəmə müəssisə SOCAR və “Bakı Gəmiqayırma Zavodu” MMC – 12.04.2023 Neftdaşıyan tankerin tikintisinə və alqı-satqısına dair Gəmiqayırma müqaviləsi 28 800 000 USD Törəmə müəssisə
19. Yarımillik hesabatın təsdiq edildiyi ümumi yığıncağın tarixi;	Yoxdur.
20. Hesabatın açıqlanma mənbəyi haqqında məlumat.	Məlumatların Elektron Açıqlanması Sistemi (MEAS): cbar.az/meas

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti

Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatları

30 iyun 2023-cü il

Mündəricat

Aralıq maliyyə məlumatlarının təhlili üzrə hesabat

Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatları

Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat....1
Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat 3
Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat....4
Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat....5

Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarına dair qeydlər

1. Qrup və onun əməliyyatları 6
2. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası və mühüm uçot prinsipləri, əhəmiyyətli uçot təxminləri və mühakimələri 6
3. Əməliyyat seqmentləri üzrə məlumat....11
4. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar 12
5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri və qısamüddətli depozitlər 16
6. Məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri....17
7. Ticarət və sair debitor borcları....17
8. Əmlak, tikili və avadanlıqlar....18
9. Birgə və asılı müəssisələrə investisiyalar....18
10. Sair uzunmüddətli aktivlər 18
11. Sair cari maliyyə aktivləri....18
12. Ticarət və sair kreditor borcları....19
13. Borc öhdəlikləri....19
14. Aktivlərin ləğv olunması üzrə öhdəliklər, öhdəliklər və məsrəflər üzrə sair ehtiyatlar....23
15. Təxirə salınmış gəlir 25
16. Nizamnamə kapitalı, əlavə ödənilmiş kapital və bölüşdürülməmiş mənfəət....25
17. Satış üçün saxlanılan aktivlər və satış üçün saxlanılan aktivlərlə birbaşa əlaqəli olan öhdəliklər....25
18. Müştərilərlə müqavilələrdən gəlirlər 27
19. Maliyyə xərcləri....28
20. Maliyyə alətləri....28
21. Mənfəət vergisi 34
22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri....35
23. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr 44

Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.
Port Baku Towers Business Centre
South Tower, 9th floor,
153, Neftchilar Ave.
Baku, AZ1010, Azerbaijan
Tel: +994 (12) 490 70 20
Fax: +994 (12) 490 70 17
www.ey.com/az

Ernst & Yanq Holdinqs (SiAyEs) Bi.Vi.
Port Baku Tauers Biznes Mərkəzi
Cənub Qülləsi, 9-cu mərtəbə
Neftçilər prospekti, 153
Bakı, AZ1010, Azərbaycan
Tel: +994 (12) 490 70 20
Faks: +994 (12) 490 70 17

Aralıq maliyyə məlumatlarının təhlili üzrə hesabat

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin İdarə heyəti və Müşahidə Şurasına

Ön söz

Biz Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin ("Şirkət") və onun törəmə müəssisələrinin ("Qrup") 30 iyun 2023-cü il tarixinə konsolidasiya edilmiş aralıq maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatan altı aylıq dövr üzrə müvafiq mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidasiya edilmiş aralıq maliyyə hesabatlarından və izahedici qeydlərdən ibarət olan konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarının təhlilini apardıq. Rəhbərlik hazırkı aralıq maliyyə məlumatının 34 saylı *"Aralıq Maliyyə Hesabatları"* adlı MUBS-yə uyğun hazırlanması və təqdim edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. Bizim vəzifəmiz apardığımız təhlil əsasında həmin aralıq maliyyə məlumatları üzrə nəticə bildirməkdir.

Təhlilin əhatə dairəsi

Biz təhlili 2410 saylı *"Müstəqil auditor tərəfindən müəssisənin aralıq maliyyə məlumatlarının təhlil edilməsi"* Təhlil Layihələri üzrə Beynəlxalq Standarta uyğun olaraq apardıq. Aralıq maliyyə məlumatının təhlili ilk növbədə maliyyə və uçot məsələlərinə görə məsuliyyət daşıyan şəxslərlə sorğu-sualların aparılması və analitik və digər təhlil prosedurlarının tətbiq edilməsindən ibarətdir. Təhlilin əhatə dairəsi Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparılan auditin əhatə dairəsindən əhəmiyyətli dərəcədə azdır və buna görə də audit zamanı müəyyən edilə biləcək bütün mühüm məsələlər haqqında məlumat əldə edəcəyimizə əmin olmaq imkanını yaratmır. Müvafiq olaraq, biz audit rəyini bildirmirik.

Nəticə

Apardığımız təhlil nəticəsində, əlavə edilən konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarının bütün mühüm aspektlər baxımından 34 saylı MUBS-yə uyğun olaraq hazırlanmadığını hesab etməyə səbəb olan heç bir fakt qarşımıza çıxmamışdır.

Ernst & Young Holdings (CIS) B.V.

27 oktyabr 2023-cü il

Bakı, Azərbaycan

Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

30 iyun 2023-cü il tarixinə

(Məbləğlər milyon Azərbaycan Manatı ilə ifadə edilir)

	Qeyd	30 iyun 2023-cü il audit olunmamış	31 dekabr 2022-ci il audit olunmuş
Aktivlər			
Cari aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	5	8,291	12,490
Məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri	6	372	305
Depozitlər	5	636	528
Ticarət və sair debitor borcları	7	8,920	9,730
Mal-material ehtiyatları		2,065	2,504
Satış üçün saxlanılan aktivlər	17	–	5,527
Sair cari maliyyə aktivləri	11	3,046	2,245
Sair cari aktivlər		80	102
Cəmi cari aktivlər		**23,410**	**33,431**
Uzunmüddətli aktivlər			
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	8	29,962	29,901
Qudvil		370	391
Qeyri-maddi aktivlər, qudvildən başqa		939	1,028
Birgə müəssisələrə investisiyalar	9	6,045	6,299
Asılı müəssisələrə investisiyalar	9	4,667	4,487
İstifadə hüququ olan aktivlər		816	895
Təxirə salınmış vergi aktivləri		948	986
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri		2,697	3,011
Sair uzunmüddətli aktivlər	10	497	406
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		**46,941**	**47,404**
Cəmi aktivlər		**70,351**	**80,835**
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	16	4,760	4,760
Əlavə ödənilmiş kapital	16	5,596	5,546
Bölüşdürülməmiş mənfəət		15,970	15,086
Sair kapital ehtiyatları		(15)	(40)
Törəmə müəssisənin səhminin alışından zərər, xalis		(205)	(205)
Məcmu məzənnə fərqləri		6,584	6,998
Qrupun səhmdarlarına aid olan kapital		**32,690**	**32,145**
Qeyri-nəzarət payları		939	1,190
Cəmi kapital		**33,629**	**33,335**

Əlavə edilən qeydlər hazırkı konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat (davamı)

(Məbləğlər milyon Azərbaycan Manatı ilə ifadə edilir)

	Qeyd	30 iyun 2023-cü il audit olunmamış	31 dekabr 2022-ci il audit olunmuş
Öhdəliklər			
Cari öhdəliklər			
Ticarət və sair kreditor borcları	12	10,102	11,508
Qısamüddətli borc öhdəlikləri və uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi	13	5,527	7,746
HPBS və asılı müəssisədə payların satılması üçün alınmış avanslar	17	–	5,270
Müqavilə öhdəlikləri	12	521	1,336
Ödəniləcək mənfəət vergisi		704	754
Vergilər üzrə kreditor borcu		679	737
Satış üçün saxlanılan aktivlərlə birbaşa əlaqəli olan öhdəliklər	17	–	603
Cari icarə öhdəlikləri		153	178
Alış üzrə təxirə salınmış borc öhdəliyi		130	130
Öhdəliklər və məsrəflər üzrə sair ehtiyatlar	14	51	41
Sair cari maliyyə öhdəlikləri		701	667
Cəmi cari öhdəliklər		**18,568**	**28,970**
Uzunmüddətli öhdəliklər			
Uzunmüddətli borc öhdəlikləri	13	11,178	11,134
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri		2,273	2,220
Aktivlərin ləğv olunması üzrə öhdəliklər	14	1,319	1,143
Uzunmüddətli icarə öhdəlikləri		875	874
Alış üzrə təxirə salınmış borc öhdəliyi		399	456
Öhdəliklər və məsrəflər üzrə sair ehtiyatlar	14	3	15
Təxirə salınmış gəlir	15	66	70
Sair uzunmüddətli öhdəliklər		2,041	2,618
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		**18,154**	**18,530**
Cəmi öhdəliklər		**36,722**	**47,500**
Cəmi öhdəliklər və kapital		**70,351**	**80,835**

27 oktyabr 2023-cü il tarixində Qrupun adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

Cənab Rövşən Nəcəf
Prezident

Cənab Zaur Qurbanov
Vitse-prezident

Əlavə edilən qeydlər hazırkı konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat

30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay üzrə

(Məbləğlər milyon Azərbaycan Manatı ilə ifadə edilir)

	Qeyd	30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay audit olunmamış	30 iyun 2022-ci il tarixində başa çatan altı ay audit olunmamış
Gəlirlər	18	42,181	60,328
Satışların maya dəyəri		(37,538)	(53,310)
Cəmi mənfəət		**4,643**	**7,018**
Ümumi və inzibati xərclər		(928)	(856)
Paylaşdırma xərcləri		(1,163)	(1,423)
Sosial xərclər		(124)	(62)
Kəşfiyyat və qiymətləndirmə xərcləri		(5)	(3)
Əmlak, tikili və avadanlıqların silinməsindən (zərər)/gəlir və digər gəlir və zərərlər, xalis		(10)	3
Gözlənilən kredit zərəri (GKZ)		(45)	(82)
Sair əməliyyat xərcləri		(276)	(251)
Sair əməliyyat gəliri		492	422
Əməliyyat fəaliyyətindən mənfəət		**2,584**	**4,766**
Effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə hesablanmış faiz gəlirləri		304	186
Maliyyə xərcləri	19	(771)	(810)
Məzənnə fərqi üzrə zərərlər, xalis		(436)	(93)
Xalis monetar mövqe üzrə gəlir		316	90
Birgə müəssisələrin maliyyə nəticələrində pay		(508)	834
Asılı müəssisələrin maliyyə nəticələrində pay		401	446
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət		**1,890**	**5,419**
Mənfəət vergisi xərci	21	(476)	(795)
Dövr üzrə mənfəət		**1,414**	**4,624**
Sair məcmu (zərər)/gəlir			
Xarici əməliyyatlar üzrə məzənnə çevrilməsindən yaranan fərqlər		(339)	2,207
Əlaqəli müəssisə və HPBS-də iştirak paylarının satışı üzrə məcmu məzənnə fərqlərinin yenidən təsnif edilməsi	17	(204)	–
Sonrakı dövrlərdə mənfəət və ya zərərə yenidən təsnif edilməli olmayan sair məcmu gəlir/(zərər) – sair məcmu gəlirdə əks olunan ədalətli dəyərlə hesablanmış investisiyalar üzrə gəlir/(zərər)		31	(23)
Sonrakı dövrlərdə mənfəət və ya zərərə yenidən təsnif edilməli olan birgə müəssisələrin və asılı müəssisələrin sair məcmu (zərər)/gəlirində pay – pul vəsaitlərinin hedcinqlərindən (zərər)/gəlir		(2)	37
Dövr üzrə sair məcmu (zərər)/gəlir		**(514)**	**2,221**
Dövr üzrə cəmi məcmu gəlir		**900**	**6,845**
Mənfəət/(zərər) aiddir:			
Qrupun səhmdarlarına		1,528	4,617
Qeyri-nəzarət paylarına		(114)	7
		1,414	**4,624**
Cəmi məcmu gəlir/(zərər) aiddir:			
Qrupun səhmdarlarına		1,139	6,482
Qeyri-nəzarət paylarına		(239)	363
		900	**6,845**

Əlavə edilən qeydlər hazırkı konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat

30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay üzrə

(Məbləğlər milyon Azərbaycan Manatı ilə ifadə edilir)

		Qrupun səhmdarlarına aid olan kapital								
	Qeyd	**Nizamnamə kapitalı**	**Əlavə ödənilmiş kapital**	**Törəmə müəssisənin səhmlərinin alışından zərər**	**Sair kapital ehtiyatları**	**Bölüşdürülməmiş mənfəət**	**Məzənnə çevrilməsindən yaranan fərqlər**	**Cəmi**	**Qeyri-nəzarət payları**	**Cəmi kapital**
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq		**4,748**	**5,291**	**(205)**	**(100)**	**6,353**	**5,798**	**21,885**	**865**	**22,750**
Dövr üzrə mənfəət		–	–	–	–	4,617	–	**4,617**	7	**4,624**
Sair məcmu gəlir		–	–	–	10	–	1,855	**1,865**	356	**2,221**
Cəmi məcmu gəlir		**–**	**–**	**–**	**10**	**4,617**	**1,855**	**6,482**	**363**	**6,845**
Əlavə ödənilmiş kapital	16	–	23	–	–	–	–	**23**	–	**23**
Dövlətə ayırmalar	16	–	–	–	–	(219)	–	**(219)**	–	**(219)**
30 iyun 2022-ci il tarixinə qalıq		**4,748**	**5,314**	**(205)**	**(90)**	**10,751**	**7,653**	**28,171**	**1,228**	**29,399**
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq		**4,760**	**5,546**	**(205)**	**(40)**	**15,086**	**6,998**	**32,145**	**1,190**	**33,335**
Dövr üzrə mənfəət/(zərər)		–	–	–	–	1,528	–	**1,528**	(114)	**1,414**
Sair məcmu gəlir/(zərər)		–	–	–	25	–	(210)	**(185)**	(125)	**(310)**
Əlaqəli müəssisə və HPBS-də iştirak paylarının satışı üzrə məcmu məzənnə fərqlərinin təkrar istifadəsi	17	–	–	–	–	–	(204)	**(204)**	–	**(204)**
Cəmi məcmu gəlir/(zərər)		**–**	**–**	**–**	**25**	**1,528**	**(414)**	**1,139**	**(239)**	**900**
Əlavə ödənilmiş kapital	16	–	50	–	–	–	–	**50**	–	**50**
Dövlətə ayırmalar	16	–	–	–	–	(644)	–	**(644)**	–	**(644)**
Törəmə müəssisələr tərəfindən elan edilmiş dividendlər		–	–	–	–	–	–	**–**	(12)	**(12)**
30 iyun 2023-cü il tarixinə qalıq		**4,760**	**5,596**	**(205)**	**(15)**	**15,970**	**6,584**	**32,690**	**939**	**33,629**

Əlavə edilən qeydlər hazırkı konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

Konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay üzrə

(Məbləğlər milyon Azərbaycan Manatı ilə ifadə edilir)

	Qeyd	30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay audit olunmamış	30 iyun 2022-ci il tarixində başa çatan altı ay audit olunmamış
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət		1,890	5,419
Düzəlişlər:			
Əmlak, tikili və avadanlıqların köhnəlməsi		880	967
İstifadə hüququ olan aktivlərin köhnəlməsi		72	87
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası		37	27
Əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərsizləşməsi	2, 8	72	106
MZƏD ilə kapital aləti üzrə ədalətli dəyər gəlirləri, xalis		(273)	(152)
GKZ		45	82
Əmlak, tikili və avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin silinməsindən zərər/(gəlir)		10	(3)
Effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə hesablamış faiz gəlirləri		(304)	(186)
Maliyyə xərcləri	19	771	810
Məzənnə fərqləri		1,006	291
Asılı və birgə müəssisələrin maliyyə nəticələrində pay		107	(1,280)
Maliyyə alətlərindən ədalətli dəyər zərər/(gəlir)		31	(150)
HPBS və asılı müəssisədə iştirak payının satışından xalis gəlir	17	(207)	−
Xalis monetar mövqe üzrə gəlir		(316)	(90)
Sair nağdsız əməliyyatlar		(1)	11
		3,820	**5,939**
Ticarət və sair debitor borclarında azalma/(artım)		424	(2,155)
Mal-material ehtiyatlarında azalma/(artım)		258	(180)
Ticarət və sair kreditor borclarında (azalma)/artım		(1,027)	2,898
Məhdudlaşdırılmış pul vəsaitlərində dəyişiklik		(67)	(141)
Ehtiyatlarda dəyişiklik		17	(191)
Sair aktivlər və öhdəliklərdə dəyişiklik		(576)	(46)
Əməliyyatlardan əldə edilmiş pul vəsaitləri		**2,849**	**6,124**
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(452)	(402)
Ödənilmiş faizlər		(689)	(661)
Əməliyyat fəaliyyətindən xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti		**1,708**	**5,061**
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əmlak, tikili və avadanlıqların satınalınması		(1,202)	(1,643)
Qeyri-maddi aktivlərin satınalınması		(8)	−
Əmlak, tikili və avadanlıqların satışından daxilolmalar		7	43
Asılı və birgə müəssisələrə əlavə qoyuluş		(132)	(104)
ŞD HPBS-də 4.35% payın alınması	17	−	(870)
Satış üçün saxlanılan aktivlərə əlavələr		(47)	−
Maliyyə alətlərinin satınalınması	11	(1,514)	−
Maliyyə alətlərinin satışından daxilolmalar		−	47
Depozitlərin yerləşdirilməsi		(84)	(17)
Depozitlərin çıxarılması		58	14
Əlaqəli tərəflərə verilmiş kredit		(4)	−
Alınmış faiz		120	78
Asılı və birgə müəssisələrdən alınmış dividendlər		6	27
İnvestisiya fəaliyyətində istifadə edilmiş xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti		**(2,800)**	**(2,425)**
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Borc öhdəliklərindən daxilolmalar		3,803	12,846
Borc öhdəliklərinin geri qaytarılması		(6,110)	(14,163)
HPBS və asılı müəssisədə payın satışı üçün alınmış avanslar		−	962
Alış üzrə təxirə salınmış öhdəliyin ödənilməsi		−	(72)
Əlavə ödənilmiş kapitalda artım	16	50	23
Dövlətə ayırmalar	16	(644)	(219)
Maliyyə fəaliyyəti ilə bağlı məhdudlaşdırılmış pul vəsaitlərində dəyişiklik		−	(88)
İcarə öhdəliklərinin ödənilməsi		(58)	(73)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətində istifadə edilmiş xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti		**(2,959)**	**(784)**
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri üzrə xalis məzənnə fərqləri		(151)	(434)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri üzrə GKZ-nin qaytarılması		3	2
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərində xalis (azalma)/artım		**(4,199)**	**1,420**
Dövrün əvvəlinə pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		12,490	9,012
Dövrün sonuna pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		**8,291**	**10,432**

Əlavə edilən qeydlər hazırkı konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Qrup və onun əməliyyatları

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti ("SOCAR") 13 sentyabr 1992-ci il tarixli Prezident Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən təsis edilmişdir və Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərir. SOCAR hasilat, nəqletmə və emal əməliyyatları ilə məşğul olur. SOCAR-ın əsas fəaliyyəti neft, qaz və qaz kondensatlarının hasilatı, emalı, nəql edilməsi, eləcə də neftin, qazın, neft məhsullarının satışından ibarətdir. SOCAR 100 faiz Azərbaycan Respublikasına ("Dövlət") məxsusdur.

SOCAR-ın hüquqi ünvanı: Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, AZ1029, Heydər Əliyev prospekti, 121.

2. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası və mühüm uçot prinsipləri, əhəmiyyətli uçot təxminləri və mühakimələri

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası

Qrupun 30 iyun 2023-cü il tarixində tamamlanan altı ay üzrə hazırkı konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatları ("aralıq maliyyə hesabatları") 34 saylı "*Aralıq maliyyə hesabatlılığı*" adlı Mühasibat uçotunun beynəlxalq standartına uyğun hazırlanmışdır. Qrup maliyyə hesabatlarını fəaliyyətinin fasiləsiz davam edəcəyi prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Rəhbərlik hesab edir ki, onların fərziyyələri ilə bağlı şübhələr yaradacaq mühüm qeyri-müəyyənliklər yoxdur. Hazırkı konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatları Qrupun Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun olaraq hazırlanmış 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə illik konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları ilə birlikdə nəzərdən keçirilməlidir.

Yeni və düzəliş edilmiş standartlar və şərhlər

1 yanvar 2023-cü il tarixindən etibarən qüvvəyə minən aşağıdakı yeni standartların qəbul edilməsi istisna olmaqla, konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında qəbul olunmuş uçot prinsipləri Qrupun 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə illik maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq edilmiş prinsiplərə uyğundur. Qrup buraxılmış, lakin qüvvəyə minməmiş hər hansı standart, şərh və ya düzəlişi vaxtından əvvəl qəbul etməmişdir.

Bir neçə dəyişiklik ilk dəfə 2023-cü ildə tətbiq olunur, lakin Qrupun konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarına təsir göstərmir:

17 saylı MHBS "Sığorta müqavilələri"

2017-ci ilin may ayında MUBSK məlumatların tanınması və ölçülməsi, təqdimatı və açıqlanması məsələlərini əhatə edən sığorta müqavilələrinin uçotu üzrə yeni məcmu uçot standartı - 17 saylı *"Siğorta müqavilələri"* adlı MHBS-ni qəbul etmişdir.17 saylı MHBS 2005-ci ildə qəbul edilən 4 saylı *"Siğorta müqavilələri"* adlı MHBS-ni əvəz edir. 17 saylı MHBS sığortanı verən müəssisələrin növündən asılı olmayaraq, bütün növ sığorta müqavilələrinə (həyat sığortası, digər sığortalar, birbaşa və təkrar sığorta), eləcə də ixtiyari iştirak xüsusiyyətləri olan müəyyən zəmanətlərə və maliyyə alətlərinə tətbiq edilir. Əhatə dairəsinə bir neçə istisna tətbiq ediləcək. 17 saylı MHBS-nin ümumi məqsədi sığortaçılar üçün daha faydalı və uyğun olan sığorta müqavilələrinin uçotu modelini təqdim etməkdir. Əsas etibarı ilə əvvəlki yerli uçot prinsiplərinə əsaslanan 4 saylı MHBS-dən fərqli olaraq, 17 saylı MHBS sığorta müqavilələri üçün mühasibat uçotunun bütün müvafiq tərəflərini əhatə edən kompleks uçot modelini təqdim edir. 17 saylı MHBS-nin əsasını ümumi model təşkil edir və aşağıdakılarla tamamlanır:

- Birbaşa iştirak xüsusiyyətləri olan müqavilələr üçün xüsusi adaptasiya (dəyişkən haqq yanaşması);
- Sadələşdirilmiş yanaşma (premium bölüşdürmə yanaşması) – əsas etibarı ilə qısamüddətli müqavilələrə aiddir.

Düzəlişlərin Qrupun konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri yoxdur.

2. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası və mühüm uçot prinsipləri, əhəmiyyətli uçot təxminləri və mühakimələri (davamı)

Yeni və düzəliş edilmiş standartlar və şərhlər (davamı)

Uçot qiymətləndirmələrinin tərifi" – 8 saylı MUBS-yə düzəlişlər

8 saylı MUBS-yə düzəlişlər uçot qiymətləndirmələrindəki dəyişikliklər və mühasibat uçotu prinsiplərindəki dəyişikliklər arasındakı fərqlərə və səhvlərin aradan qaldırılmasına aydınlıq gətirir. Bundan əlavə, düzəlişlər müəssisələr tərəfindən uçot qiymətləndirmələri aparması üçün ölçmə üsullarının və giriş məlumatlarından istifadə edilməsi metodlarına aydınlıq gətirir.

Düzəlişlər Qrupun konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarına təsir göstərmir.

"Mühasibat uçotu prinsiplərinin açıqlanması" – 1 saylı MUBS və MHBS üzrə Praktiki tövsiyələr 2-yə düzəlişlər

1 saylı MUBS və MHBS üzrə Praktiki tövsiyələr 2 - *"Əhəmiyyətliliyə dair mülahizələrin formalaşdırılması"*-na düzəlişlər əhəmiyyətlilik mühakimələrinin mühasibat uçotu siyasətinin açıqlamalarına tətbiq edilməsində müəssisələrə kömək etmək üçün təlimat və nümunələr təqdim edir. Düzəlişlərin məqsədi Müəssisələr qarşısında qoyulmuş "mühüm" mühasibat uçotu prinsiplərini açıqlamaq tələbini "əhəmiyyətli" mühasibat uçotu prinsiplərinin açıqlanması üzrə tələblə əvəz etməklə və mühasibat uçotu prinsiplərinin açıqlanması ilə bağlı qərarlar verərkən müəssisələrin əhəmiyyətlilik anlayışını necə tətbiq etdiklərinə dair təlimatın əlavə edilməsi ilə müəssisələrə kömək etməkdir.

Düzəlişlər Qrupun konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarına təsir göstərmir, lakin Qrupun illik konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında uçot siyasəti ilə bağlı açıqlamalara təsir edəcəyi gözlənilir.

Vahid əməliyyatdan yaranan aktivlər və öhdəliklərlə bağlı təxirə salınmış vergi – 12 saylı MUBS-yə düzəlişlər

12 saylı MUBS-yə düzəlişlər ilkin tanınma istisnasının əhatə dairəsini daraldır, belə ki, həmin istisna artıq bərabər vergi tutulan və çıxılan müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlara tətbiq edilmir.

Düzəlişlər Qrupun konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarına təsir göstərmir.

Təqdimat valyutası

Hazırkı aralıq maliyyə hesabatlarındakı bütün məbləğlər xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, milyon Azərbaycan manatı ("AZN") ilə təqdim edilir.

Valyuta məzənnələri

Xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə edilən əsas valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

Valyuta	30 iyun 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
1 AVRO	1.8521	1.8114
1 İsveçrə frankı	1.8952	1.8412
1 Gürcüstan larisi	0.6476	0.6298
1 Ukrayna qrivnası	0.0460	0.0460
1 Türk lirəsi	0.0674	0.0909
100 Yapon yeni	1.1830	1.2813

2. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası və mühüm uçot prinsipləri, əhəmiyyətli uçot təxminləri və mühakimələri (davamı)

Hiperinflyasiyalı İqtisadiyyatlarda Maliyyə Hesabatlılığı

1 yanvar 2022-ci il tarixindən etibarən Qrupun konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında 29 saylı *"Hiperinflyasiyalı iqtisadiyyatlarda Maliyyə Hesabatlılığı"* adlı MUBS tətbiq edilmişdir, çünki Qrupun törəmə müəssisəsi olan SOCAR Türkiye Enerji A.Ş-nin funksional valyutası (Türk Lirəsi) 29 saylı MUBS-yə uyğun olaraq hiperinflyasiyalı iqtisadiyyatın valyutasıdır. 30 iyun 2023-cü il tarixinə və həmin tarixdə başa çatan altı aylıq dövr ərzində Türk Lirəsi hiperinflyasiya iqtisadiyyatının valyutası olmağa davam etmişdir.

31 dekabr 2022-ci il və 30 iyun 2023-cü il tarixlərinə Türk lirəsinin ümumi alıcılıq qabiliyyətindəki dəyişiklikləri əks etdirmək üçün 29 saylı MUBS tətbiq edilmişdir. 29 saylı MUBS tələb edir ki, hiperinflyasiya şəraitində olan iqtisadiyyatın valyutası ilə hazırlanmış maliyyə hesabatları balans hesabatının tarixinə olan ölçü vahidi ilə ifadə edilməlidir. 29 saylı MUBS-nin tətbiqi üçün tələblərdən biri üç illik məcmu inflyasiyanın 100 faizə yaxınlaşması və ya ondan yuxarı olmasıdır.

Türkiyə Statistika Təşkilatının tərəfindən nəşr olunan inflyasiya məlumatlarına görə, 30 iyun 2023-cü il tarixinə İstehlak Qiymətləri İndeksində (İQİ) üç illik məcmu artım 190 faiz təşkil etmişdir.

29 saylı MUBS-nin tətbiqi zamanı Qrup Türkiyə Statistika Təşkilatı tərəfindən dərc edilmiş Türkiyədə İQİ əsasında əldə edilən çevrilmə əmsalından istifadə etmişdir. Cari və əvvəlki illər üzrə İQİ və müvafiq çevrilmə əmsalları Türkiyənin hiperinflyasiyalı hesab olunmağı dayandırıldığı vaxtdan, yəni 1 yanvar 2005-ci il tarixindən etibarən aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

Başa çatan il	İndeks nömrəsi	İndeks, %	Çevirmə amili
2004	113.86	9.35%	11.87
2005	122.65	7.72%	11.02
2006	134.49	9.65%	10.05
2007	145.77	8.39%	9.27
2008	160.44	10.06%	8.42
2009	170.91	6.53%	7.91
2010	181.85	6.40%	7.43
2011	200.85	10.45%	6.73
2012	213.23	6.16%	6.34
2013	229.01	7.40%	5.90
2014	247.72	8.17%	5.46
2015	269.54	8.81%	5.01
2016	292.54	8.53%	4.62
2017	327.41	11.92%	4.13
2018	393.88	20.30%	3.43
2019	440.50	11.84%	3.07
2020	504.81	14.60%	2.68
2021	686.95	36.08%	1.97
30 iyun 2022	977.90	78.62%	1.38
2022	1,128.45	64.27%	1.20
30 iyun 2023	1,351.59	38.21%	1.00

Konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabatdakı bütün maddələr hesabat tarixinə cari ölçü vahidi ilə ifadə edilir, Türk lirəsi ilə əməliyyatlara isə orta məzənnə tətbiq edilir. Mənfəət və ya zərərə aid olan bütün məbləğlər gəlir və xərc maddələrinin yarandığı və aylıq olaraq indeksləşdirildiyi tarixlərdən ümumi qiymət indeksində dəyişiklik tətbiq edilməklə düzəliş edilir.

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası və mühüm uçot prinsipləri, əhəmiyyətli uçot təxminləri və mühakimələri (davamı)

Mühüm uçot təxminləri və mühakimələri

Hazırkı aralıq maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Qrupun tətbiq etdiyi mühüm uçot təxminləri və mühakimələri 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə audit olunmuş konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında açıqlanan uçot təxminləri və mühakimələrinə uyğun olmuşdur. Təxminlər əsasən əmlak, tikili və avadanlıqların faydalı istifadə müddəti, artan borc öhdəliyi dərəcəsinin qiymətləndirilməsi, aktiv və öhdəliklərin ədalətli dəyəri, təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivinin tanınması, neft-qaz ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi, qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi, maliyyə aktivləri üçün GKZ, əmək qabiliyyətinin itirilməsi üçün ödənişlər üzrə ehtiyat, aktivlərin ləğv olunması və ətraf mühitin qorunması ilə bağlı öhdəliklər üzrə irəli sürülür.

Rəhbərlik bu təxminləri və mühakimələri keçmiş təcrübəsinə və aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyərinin müəyyən edilməsi üçün əsas hesab edilən digər amilləri nəzərə almaqla davamlı olaraq təhlil edir. Uçot təxminləri üzrə düzəlişlər həmin təxminlərə dəyişiklik edildiyi dövrdə uçota alınır. Müxtəlif fərziyyələr və ya şərtlər tətbiq edilərsə, faktiki nəticələr bu təxminlərdən fərqlənə bilər; lakin, rəhbərlik bu təxminlərdəki hər hansı dəyişikliyin təsirinin əlavə edilən aralıq maliyyə hesabatlarında xüsusi olaraq açıqlanmadığı halda əhəmiyyətli olmayacağını güman edir.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Bərpa edilə bilməyən aktivlərin balans dəyərini əks etdirən hadisələr və ya şəraitlərə əsasən rəhbərlik hər hesabat tarixində bütün qeyri-maliyyə aktivlərinin mümkün dəyərsizləşməsi üzrə hər hansı göstəricilərin olub-olmamasını müəyyən edir. Bu cür göstəricilərə aşağıdakılar daxildir: Qrupun biznes planlarında baş verən dəyişikliklər, qeyri-rentabelli fəaliyyətə gətirib çıxaran əmtəə qiymətlərində dəyişikliklər, məhsul qarışıqlarında olan dəyişikliklər və neft-qaz əmlakına gəldikdə isə − təxmin edilmiş təsdiqlənmiş ehtiyatların əhəmiyyətli dərəcədə azalması. Qudvil və digər qeyri müəyyən faydalı istifadə müddətinə malik olan qeyri-maddi aktivlər hər il və dəyərsizləşmə əlamətləri mövcud olduğu və digər vaxtlarda dəyərsizləşmə üzrə yoxlanılır. Sair qeyri-maliyyə aktivlər bərpa edilə bilməyən balans dəyərinə dair göstəricilərin mövcud olduğu zaman dəyərsizləşmə üzrə yoxlanılır.

Dəyərsizləşmə, aktivin və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidin (PVYV) balans dəyəri onun bərpa oluna bilən dəyərindən artıq olduqda yaranır. Bərpa oluna bilən dəyər satış xərclərini çıxmaqla ədalətli dəyərin və ya istifadə dəyərinin daha yüksək olanı hesab olunur. Satış xərclərini çıxmaqla ədalətli dəyər, kommersiya əməliyyatlarında oxşar aktivlərin mütləq satışı əməliyyatlarından əldə edilən məlumatlar və ya əlavə satış xərclərini çıxmaqla müşahidə olunan bazar qiymətləri əsasında hesablanır. İstifadə dəyəri diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti (DPVH) modeli ilə hesablanır. Pul vəsaitlərinin hərəkəti növbəti beş il üzrə büdcədən götürülür və Qrupun hələ tərəf olmadığı restrukturizasiya əməliyyatlarını və ya yoxlanılan PVYV aktivinin nəticələrini yaxşılaşdıracaq əhəmiyyətli gələcək investisiyaları daxil etmir. Bərpa edilən məbləğ DPVH modeli üçün istifadə edilən diskont dərəcəsi, həmçinin gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin axını və ekstrapolyasiya məqsədləri üçün istifadə edilən artım dərəcəsinə həssasdır.

72 AZN məbləğində (30 iyun 2022-ci il: 106 AZN) dəyərsizləşmə Qrupun, müvafiq olaraq, 25 AZN (30 iyun 2022-ci il: 54 AZN) və 47 AZN (30 iyun 2022-ci il: 52 AZN) məbləğlərində neft-qaz seqmenti ilə bağlı olan, Azərbaycan Respublikasında yerləşən aktivlərin neft-qaz əmlakı və avadanlığının və tamamlanmamış tikinti siniflərinin silinməsindən irəli gəlir (Qeyd 8). Dəyərsizləşmə Azərbaycan Respublikasında yerləşən mənfəət gətirməyən neft yataqlarına investisiyalarla əlaqədardır. Qrup mənfəət gətirməyən yataqlardan gələcək iqtisadi faydaların alınmasını gözləməmişdir və 30 iyun 2023-cü və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə neft yataqlarının bərpa oluna bilən məbləği sıfıra bərabər olmuşdur.

Əks faktorinq razılaşmaları

İşgüzar fəaliyyətin adi gedişində Qrup maliyyə təşkilatları ilə əks faktorinq razılaşmaları bağlayır. Həmin razılaşmalara əsasən maliyyə təşkilatı Qrupun alınmış mallara görə təchizatçılara ödəməli olduğu məbləğləri hesab-fakturada göstərilən ödəniş tarixində ödəməyə razılaşır. Qrup bu məbləğlərin əvəzini hesablanmış faizlə birlikdə təchizatçıların maliyyə təşkilatlarından ödəniş aldıqları tarixdən sonra maliyyə təşkilatına ödəyir.

2. Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsası və mühüm uçot prinsipləri, əhəmiyyətli uçot təxminləri və mühakimələri (davamı)

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)

Qrup adətən əks faktorinq razılaşmalarından irəli gələn qalıqları qısamüddətli borc öhdəlikləri kimi, əlaqəli pul vəsaitlərinin hərəkətini isə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında aşağıdakı kimi təqdim edir:

- Maliyyə müəssisələri təchizatçılara ödəniş etdiyi tarixdə - həm maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti bölməsində maliyyə müəssisələrindən pul vəsaitlərinin mədaxili, həm də əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti bölməsində təchizatçılar üzrə pul vəsaitləri xərcləri; və
- Qrup maliyyə müəssisələrinə ödəniş etdiyi tarixdə - maliyyələşdirmə fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti bölməsində pul vəsaitləri xərcləri kimi.

Rəhbərlik hesab edir ki, əks faktorinq razılaşmaları ilə bağlı qalıqların və pul vəsaitlərinin hərəkətinin bu cür təqdim edilməsi belə əməliyyatların mahiyyətini və iqtisadi reallığını əks etdirir, çünki:

- Maliyyə təşkilarlarının təchizatçıya ödənişlər etməsindən sonra Qrup qanuni şəkildə təchizatçı qarşısındakı öhdəliklərdən azad edilir;
- Razılaşmalar Qrupu uzadılmış kredit şərtləri ilə təmin edir;
- Razılaşmalara əsasən tutulan faizlər təchizatçılardan gecikdirilmiş hesab-fakturalar üzrə ödəniləcək faiz dərəcələri deyil, Qrupun maliyyə təşkilatlarından qısamüddətli kreditlər üçün ümumi borcalma dərəcələrinə uyğundur;
- Razılaşmalar Qrupun əlavə pul vəsaitlərini borc almaq qabiliyyətini məhdudlaşdırır, yəni mövcud kredit xətti limitlərini azaldır;
- Razılaşmaların şərt və müddəaları maliyyə təşkilatları və Qrup (alıcı) arasında razılaşdırılır və Qrup maliyyə təşkilatı qarşısındakı öhdəliyini ödəmədiyi halda, həmin maliyyə təşkilatının təchizatçıdan bu ödənişi tələb etmək hüququ olmur.

Bundan əlavə, rəhbərlik bu razılaşmaların maliyyə qurumundan birbaşa öz hesabına ödəniş aparılmasını tələb etməyə yol verdiyini, sonra isə təchizatçıya dərhal ödəniş edilə biləcəyini qeyd etmişdir. Rəhbərlik hesab edir ki, pul vəsaitlərinin hərəkətinin təqdimatı yalnız vəsaitlər təchizatçıya köçürüldükdən əvvəl pul vəsaitlərini bank hesabına qəbul etmək hüququndan istifadə edib-etməməyə qərar verməsindən asılı olmamalıdır, çünki rəhbərlik, hansı köçürmə üsulunu seçməsindən asılı olmayaraq, iqtisadi cəhətdən eyni hüquq və öhdəliklərə malikdir.

Rəhbərlik həmçinin hesab edir ki, aldığı vəsaitdən təchizatçıya ödənişlərin aparılmasından savayı digər məqsədlə istifadə edə bilməməsi həmin vəsaitlərin pul vəsaitləri kimi təsnif edilməsinə mane olmur. Bu, müəssisə tərəfindən yalnız müəyyən edilmiş məqsəd və ya layihə üçün istifadə oluna bilən xüsusi kreditlərə tətbiq olunan yanaşmaya uyğundur.

Rəhbərlik həmçinin pul vəsaitləri hərəkətinin "xalis" şəkildə təqdim edilməsinin (yəni maliyyə təşkilatı tərəfindən təchizatçıya ödənişin qeyri-nağd əməliyyat kimi qəbul edilməsinin) əməliyyat pul vəsaitlərinin hərəkətində "süni" artımla nəticələnəcəyini və bu səbəbdən həm eyni fəaliyyətlərdə iştirak edən (əks faktorinqdən istifadə etməyən) digər müəssisələr ilə müqayisəni təhrif edəcəyini, həm də pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda təqdim olunan məlumatların proqnoz dəyərini azaldacağını hesab edir.

Bundan əlavə rəhbərlik qeyd etmişdir ki, MHBS-də qarşı tərəfin adından pul vəsaitlərinin köçürülməsini nəzərdə tutan əməliyyatlarda agent-əsas tərəf münasibətlərini müəyyənləşdirən xüsusi göstəriş olmadığından, bu məsələ ümumi nəzarət anlayışı əsasında həll olunmalıdır. Beləliklə, vəsaitlər təchizatçıya köçürüldükdən əvvəl rəhbərliyin onlara nəzarət etdiyini nəzərə alaraq (bu fakt, ödənişlərin birbaşa təchizatçının cari hesabına deyil, Qrupun cari hesabına ödənilməsini tələb etmək hüququ ilə sübuta yetirilir), Qrup bu ödənişlər üçün faktiki olaraq əsas tərəf, maliyyə təşkilatı isə onun agenti kimi çıxış edir. Bu hal, Qrupun müqavilə əsasında öz cari hesabına pul vəsaitlərini qəbul etmək hüququ olmadığı hallardan fərqlənir.

3. Əməliyyat seqmentləri üzrə məlumat

Əməliyyat seqmentləri − işgüzar fəaliyyəti həyata keçirərək mənfəət əldə edən və ya xərclərin yaranmasını nəzərdə tutan, fəaliyyət nəticələri Qrupun rəhbərliyi tərəfindən müntəzəm olaraq təhlil edilən və haqqında ayrıca maliyyə məlumatları mövcud olan müəssisə komponentləridir.

Qrup dörd hesabat seqmentinə ayrılmışdır:

- Neft-qaz – neft-qaz məhsullarının hasilatını əks etdirir;
- Emal − xam neft və qaz kondensatının emalını əks etdirir;
- Neft mədən xidmətləri – qazma, quyu tikintisi və tamamlaması işlərini əks etdirir;
- Satış və paylaşdırma − xam neft, təbii qaz, neft məhsulları və qaz kondensatının nəqli və satışını əks etdirir.

Yuxarıda göstərilən əməliyyat seqmentlərini yaratmaq üçün heç bir əməliyyat seqmentləri cəmləşdirilməmişdir.

Rəhbərlik ehtiyatların bölüşdürülməsi və fəaliyyətin qiymətləndirilməsi ilə bağlı qərarların qəbul edilməsi üçün ayrı-ayrılıqda biznes vahidləri və törəmə müəssisələrinin əməliyyatlarının nəticələrinə nəzarət edir. Əməliyyat seqmentləri arasında olan əməliyyatlara tətbiq edilən qiymətlər kommersiya və ya qeyri-kommersiya əsasları ilə yaranır.

Rəhbərlik hər seqmentin fəaliyyətini vergidən sonrakı mənfəət göstəricisinə əsasən qiymətləndirir.

30 iyun 2023-cü və 2022-ci il tarixlərində başa çatan altı ay üzrə Qrupun əməliyyat seqmentləri ilə bağlı gəlirləri və mənfəəti haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir.

30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay	**Neft-qaz**	**Emal**	**Neft mədən xidmətləri**	**Satış və paylaşdırma**	**Bölüşdürülməmiş (*)**	**Eliminasiyalar (**)**	**Cəmi**
Gəlirlər							
Kənar müştərilər	2,209	1,403	339	37,916	314	−	**42,181**
Seqmentlər arası	1,812	896	246	822	249	(4,025)	**−**
Cəmi gəlirlər	**4,021**	**2,299**	**585**	**38,738**	**563**	**(4,025)**	**42,181**
Seqment üzrə mənfəət/(zərər)	**1,789**	**(811)**	**39**	**815**	**1,513**	**(1,931)**	**1,414**

30 iyun 2022-ci il tarixində başa çatan altı ay	**Neft-qaz**	**Emal**	**Neft mədən xidmətləri**	**Satış və paylaşdırma**	**Bölüşdürülməmiş (*)**	**Eliminasiyalar (**)**	**Cəmi**
Gəlirlər							
Kənar müştərilər	3,255	3,044	159	53,656	214	−	**60,328**
Seqmentlər arası	1,628	700	238	1,745	284	(4,595)	**−**
Cəmi gəlirlər	**4,883**	**3,744**	**397**	**55,401**	**498**	**(4,595)**	**60,328**
Seqment üzrə mənfəət/(zərər)	**2,319**	**1,199**	**(65)**	**1,853**	**3**	**(685)**	**4,624**

(*) *Bu rəqəmlərə Qrup səviyyəsində idarə edilən korporativ funksiyalarla bağlı bölüşdürülməmiş gəlirlər və xərclər, habelə Qrupun yuxarıda qeyd olunan seqmentlərin heç birinə aid olmayan qeyri-əsas fəaliyyətləri daxildir.*

(**) *Eliminasiyalar kimi göstərilən məbləğlərə şirkətdaxili və seqmentlərarası əməliyyatlar daxildir.*

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun 30 iyun 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə əməliyyat seqmentlərinin aktivləri, öhdəlikləri və 30 iyun 2023-cü və 2022-ci il tarixlərində başa çatan altı ay üzrə əsaslı məsrəfləri təqdim edilir:

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əməliyyat seqmentləri üzrə məlumat (davamı)

	Neft-qaz	Emal	Neft mədən xidmətləri	Satış və paylaşdırma	Bölüşdürülməmiş (*)	Eliminasiyalar (**)	Cəmi
Seqment aktivləri							
30 iyun 2023-cü il	22,058	19,304	2,538	26,236	27,241	(27,026)	**70,351**
31 dekabr 2022-ci il	27,213	20,739	2,132	30,502	29,400	(29,151)	**80,835**
Seqment öhdəlikləri							
30 iyun 2023-cü il	(9,600)	(9,492)	(835)	(14,979)	(15,535)	13,719	**(36,722)**
31 dekabr 2022-ci il	(13,761)	(8,918)	(989)	(20,701)	(17,253)	14,122	**(47,500)**

	Neft-qaz	Emal	Neft mədən xidmətləri	Satış və paylaşdırma	Bölüşdürülməmiş (*)	Eliminasiyalar (**)	Cəmi
Əsaslı məsrəflər (***)							
30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay	757	377	20	315	36	–	**1,505**
30 iyun 2022-ci il tarixində başa çatan altı ay	818	496	–	96	35	–	**1,445**

(*) *Bu rəqəmlərə Qrup səviyyəsində idarə edilən korporativ funksiyalarla bağlı bölüşdürülməmiş gəlirlər və xərclər, habelə Qrupun yuxarıda qeyd olunan seqmentlərin heç birinə aid olmayan qeyri-əsas fəaliyyətləri daxildir.*

(**) *Eliminasiyalar kimi göstərilən məbləğlərə şirkətdaxili və seqmentlərarası əməliyyatlar daxildir.*

(***) *Əsaslı məsrəflər maliyyə alətləri, təxirə salınmış vergi aktivləri və əmək fəaliyyətinin başa çatmasından sonra ödəniş planları üzrə aktivlər istisna olmaqla uzunmüddətli aktivlər üzrə əlavələri əks etdirir.*

4. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar

Baş rəhbərliyə ödənişlər

Qrupun baş rəhbərliyinə SOCAR-ın Prezidenti, birinci Vitse-prezident və doqquz Vitse-prezidenti daxildir. Qrupun baş rəhbərliyinin bütün üzvləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən təyin edilir. Baş rəhbərliyin üzvləri təsdiqlənmiş əmək haqqı cədvəlinə uyğun olaraq əmək haqqı və mükafatlar, eləcə də Qrupun müəyyən şirkətlərində Direktorlar şurasının üzvləri olduqlarına görə ödənişlər almaq hüququna malikdirlər. 30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay ərzində baş rəhbərliyə cəmi ödənişlər 0.85 AZN (30 iyun 2022-ci il: 0.86 AZN) təşkil etmişdir.

Əlaqəli tərəflərlə əhəmiyyətli əməliyyatlar və qalıqlar

Qrupun əhəmiyyətli əməliyyatlar apardığı və ya hesablaşmalar üzrə əhəmiyyətli qalıqlara malik olduğu əlaqəli tərəflərlə münasibətləri aşağıda göstərilir.

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar (davamı)

Əlaqəli tərəflərlə əhəmiyyətli əməliyyatlar və qalıqlar (davamı)

30 iyun 2023-cü il tarixinə əlaqəli tərəflərlə qalıqlar aşağıda göstərilir:

	Dövlət və onun nəzarətində olan müəssisələr	Asılı və birgə müəssisələr
Ticarət və sair maliyyə debitor borcları	440	1,630
GKZ	(39)	(4)
Cəmi maliyyə debitor borcları	**401**	**1,626**
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	1,936	–
Məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri	128	–
Sair cari maliyyə aktivləri	–	30
Cəmi cari aktivlər	**2,465**	**1,656**
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	1,227	291
Cəmi aktivlər	**3,692**	**1,947**
ARDNF qarşısında ticarət və sair kreditor borcları	2,117	–
Ticarət və sair kreditor borcları	535	859
Cəmi maliyyə kreditor borcları	**2,652**	**859**
CQD-yə ödəniləcək təxirə salınmış ödəniş	–	399
İcarə öhdəlikləri	220	–
Müqavilə öhdəlikləri	104	37
Digər uzunmüddətli öhdəliklər	–	252
Öhdəliklər və xərclər üzrə sair ehtiyatlar, cari	30	–
Cəmi öhdəliklər (borc öhdəlikləri xaric)	**3,006**	**1,547**

30 iyun 2023-cü il tarixinə əlaqəli tərəflərə borc öhdəlikləri üzrə qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

Borcverənin adı	**Faiz dərəcəsi**	**Ödəniş tarixi**	**30 iyun 2023-cü il**
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi	0.10% - 1.50%	15 dekabr 2029 – 1 aprel 2039	348
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	4.40% - 4.80%	18 dekabr 2023 – 11 oktyabr 2026	293
“Aqrarkredit” QSC	0.16% - 5.00%	1 mart 2027 – 1 yanvar 2041	77
Cəmi borc öhdəlikləri			**718**

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar (davamı)

Əlaqəli tərəflərlə əhəmiyyətli əməliyyatlar və qalıqlar (davamı)

30 iyun 2023-cü il tarixinə əlaqəli tərəflərlə mövcud istiqrazlar üzrə kreditor borclarının qalıqlarına aşağıdakılar daxildir:

İstiqraz sahibi	Kupon dərəcəsi	Ödəniş tarixi	30 iyun 2023-cü il
ARDNF	3.20%	1 avqust 2030	861
ARDNF	LIBOR + 4.00%	31 dekabr 2029	734
ARDNF	3.80%	1 sentyabr 2028	660
ARDNF	6.00%	30 aprel 2032	516
ARDNF	4.60%	31 dekabr 2029	422
ARDNF	3.40%	30 dekabr 2030	340
ARDNF	3.80%	1 noyabr 2029	300
Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti	4.00%	30 dekabr 2027	158
ARDNF	LIBOR + 1.00%	31 dekabr 2024	123
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	5.00%	30 iyun 2025	111
Cəmi əlaqəli tərəflərə ödəniləcək istiqrazlar			**4,225**

Hökumət, Maliyyə Nazirliyi vasitəsilə, Qrupun ümumi 885 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 1,021 AZN) məbləğində müəyyən borc öhdəlikləri üçün zəmanətçi qismində çıxış edir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə əlaqəli tərəflər üzrə qalıqlar aşağıda göstərilir:

	Qeyd	Dövlət və onun nəzarətində olan müəssisələr	Asılı və birgə müəssisələr
Ticarət və sair maliyyə debitor borcları		133	2,028
GKZ		(40)	(6)
Cəmi maliyyə debitor borcları		**93**	**2,022**
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		4,423	–
Məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri		87	89
Sair cari maliyyə aktivləri		–	31
Cəmi cari aktivlər		**4,603**	**2,142**
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri		947	221
Cəmi aktivlər		**5,550**	**2,363**
ARDNF qarşısında ticarət və sair kreditor borcları		2,674	–
Ticarət və sair kreditor borcları		532	963
Cəmi maliyyə kreditor borcları		**3,206**	**963**
HPBS və asılı müəssisədəki payın satışı üçün alınmış avanslar	17	–	5,270
CQD-yə ödəniləcək təxirə salınmış ödəniş		–	456
Öhdəliklər və xərclər üzrə digər ehtiyatlar, cari		30	–
İcarə öhdəlikləri		235	–
Müqavilə öhdəlikləri		73	45
Digər uzunmüddətli öhdəliklər		–	105
Cəmi öhdəliklər (borc öhdəlikləri istisna olmaqla)		**3,544**	**6,839**

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar (davamı)

Əlaqəli tərəflərlə əhəmiyyətli əməliyyatlar və qalıqlar (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə əlaqəli tərəflər üzrə borc öhdəliklərinin qalıqları aşağıda göstərilir:

Borcverənin adı	Faiz dərəcəsi	Ödəniş tarixi	2022
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi	0.10% - 3.00%	12 yanvar 2024 – 1 aprel 2039	386
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	4.00% - 4.80%	24 aprel 2023 – 11 oktyabr 2026	382
"Aqrarkredit" QSC	0.16% - 5.00%	1 mart 2027 – 4 yanvar 2041	81
Cəmi borc öhdəlikləri			**849**

31 dekabr 2022-ci il tarixinə əlaqəli tərəflər üzrə mövcud istiqrazlar üzrə kreditor borclarının qalıqları aşağıda göstərilir:

İstiqraz sahibi	Kupon dərəcəsi	Ödəniş tarixi	2022
ARDNF	3.20%	1 avqust 2030	861
ARDNF	LIBOR + 4.00%	31 dekabr 2029	733
ARDNF	3.80%	1 sentyabr 2028	648
ARDNF	4.60%	31 dekabr 2029	411
ARDNF	3.40%	30 dekabr 2030	340
ARDNF	3.80%	1 noyabr 2029	321
Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti	4.00%	30 dekabr 2027	158
ARDNF	LIBOR + 1.00%	1 dekabr 2024	124
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	5.00%	30 iyun 2025	111
Cəmi ödəniləcək istiqrazlar			**3,707**

30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıda göstərilir:

	Dövlət və onun nəzarətində olan müəssisələr	Asılı və birgə müəssisələr
Təbii qazın satışı	205	905
Neft məhsullarının satışı	219	70
Xam neftin satışı	–	4,991
Göstərilmiş xidmətlər	77	153
Əlaqəli tərəflərdən kredit üzrə alınacaq məbləğlər üzrə faiz gəliri	9	51
Əlaqəli tərəflərdən kreditlər üzrə maliyyə xərci	(73)	(13)
Kommunal xərclər	(43)	(2)
Sair əməliyyat xərcləri	(31)	(27)
Sair əməliyyat gəliri	23	227
Sosial xərclər	(7)	–
Paylaşdırma və nəqliyyat xərcləri	(60)	(561)
Ekologiya xidməti və ekoloji təhlükəsizlik	–	(5)
ƏTA və mal-material ehtiyatlarının satınalınması	(7,578)	(4,493)
Birgə müəssisələrdən alınmış dividendlər	–	3
Asılı müəssisələrdən alınmış dividendlər	–	2

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

4. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar (davamı)

Əlaqəli tərəflərlə əhəmiyyətli əməliyyatlar və qalıqlar (davamı)

30 iyun 2022-ci il tarixində başa çatan altı ay üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıda göstərilir:

	Dövlət və onun nəzarətində olan müəssisələr	**Asılı və birgə müəssisələr**
Təbii qazın satışı	175	1,512
Neft məhsullarının satışı	304	26
Xam neftin satışı	−	6,397
Göstərilmiş xidmətlər	68	149
Əlaqəli tərəflərdən kredit üzrə alınacaq məbləğlər üzrə faiz gəliri	10	30
Əlaqəli tərəflərdən kreditlər üzrə maliyyə xərci	(93)	(30)
Kommunal xərclər	(36)	(1)
Sair əməliyyat xərcləri	(18)	(31)
Sosial xərclər	(33)	−
Paylaşdırma və nəqliyyat xərcləri	(75)	(865)
Təhlükəsizlik xərcləri	(10)	−
Əmlak, tikili və avadanlıqlar və mal-material ehtiyatlarının alınması	(10,548)	(8,103)
Birgə müəssisələrdən alınmış dividendlər	−	31
Asılı müəssisələrdən alınmış dividendlər	−	25

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların aparılması şərtləri və qaydaları

Dövlətə və dövlət nəzarəti altında olan müəssisələrə əsas yerli satışlar və onlardan satınalmalar Azərbaycan Hökuməti tərəfindən tənzimlənən bazar qiymətləri ilə həyata keçirilir. Hesabat tarixinə qalıqlar təminatlı deyil və hesablaşmalar nağd şəklində aparılır.

5. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri və qısamüddətli depozitlər

	30 iyun 2023-cü il	**31 dekabr 2022-ci il**
ABŞ dolları ilə bank qalıqları	5,536	9,950
AZN ilə bank qalıqları	1,489	1,591
AVRO ilə bank qalıqları	583	420
CHF ilə bank qalıqları	135	85
TRY ilə bank qalıqları	252	438
Sair valyuta ilə bank qalıqları	94	28
Yolda olan pul vəsaitləri	231	6
Kassada olan pul vəsaitləri	15	16
GKZ	(44)	(44)
Cəmi pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	**8,291**	**12,490**

Depozitlər

30 iyun 2023-cü il tarixinə müddətli depozitlərə cəmi 643 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 531 AZN) məbləğində müddəti bir il olan, müqavilə ilə təyin olunmuş sabit faiz dərəcəsi illik 1-3 faiz arasında dəyişən qoyuluşlar daxildir (31 dekabr 2022-ci il: illik 1-3 faiz).

30 iyun 2023-cü il tarixinə Qrup depozitlər üzrə 7 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 3 AZN) məbləğində GKZ tanımışdır.

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6. Məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri

	30 iyun 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Əmtəə alışları üçün məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri	270	196
ƏDV depoziti	84	91
Sair məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri	56	56
Çıxılsın: GKZ	(38)	(38)
Cəmi məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri	**372**	**305**

7. Ticarət və sair debitor borcları

	30 iyun 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Ticarət debitor borcları	7,412	8,281
Sair debitor borcları	409	345
Çıxılsın: GKZ	(953)	(908)
Cəmi maliyyə debitor borcları	**6,868**	**7,718**
Büdcədən tələb edilə bilən ƏDV	918	972
Avans ödənişləri	680	667
Vergilər üzrə debitor borcları	310	207
Anderlift neft qalığı	67	61
Sair	77	105
Cəmi ticarət və sair debitor borcları	**8,920**	**9,730**

Ticarət debitor borcları, əsasən, Qrupun müştərilərinə satılmış xam neft, neft məhsulları və təbii qaza görə alınacaq borcları əks etdirir.

Büdcədən tələb edilə bilən ƏDV hesabat tarixinə alışlar üzrə əvəzləşdirilməmiş ƏDV-ni əks etdirir. Büdcədən tələb edilə bilən ƏDV alışlar üçün ödəniş aparıldıqda satışlar üzrə ƏDV ilə əvəzləşdirilə bilər.

Aşağıdakı cədvəldə ticarət debitor borcları üzrə GKZ ehtiyatında hərəkət göstərilir:

	2023	2022
1 yanvar tarixində	**908**	**686**
GKZ xərci	52	110
Qaytarılmış kredit zərəri	(2)	(6)
Silinmə	(2)	(3)
Məzənnə çevrilməsindən yaranan fərq	(3)	(1)
30 iyun tarixində	**953**	**786**

8. Əmlak, tikili və avadanlıqlar

Əmlak, tikili və avadanlıqların balans dəyərinin hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Neft-qaz əmlakı və avadanlığı	**Sair**	**Tamamlan-mamış tikinti**	**Cəmi**
1 yanvar 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	**19,806**	**7,877**	**3,218**	**30,901**
Əlavələr	441	299	678	**1,418**
Silinmələr	(2)	(10)	(1)	**(13)**
Satış üçün saxlanılan aktivlərə/aktivlərdən yenidən təsnifat	(3,385)	42	−	**(3,343)**
Köçürmələr	38	20	(58)	**−**
İstismardan çıxarma öhdəliklərində təxminlərdə dəyişiklik	(522)	(14)	−	**(536)**
Köhnəlmə xərci	(653)	(325)	−	**(978)**
Dəyərsizləşmə xərci (Qeyd 2)	(54)	−	(52)	**(106)**
Hesabat valyutasına çevirmə*	2	898	766	**1,666**
30 iyun 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	**15,671**	**8,787**	**4,551**	**29,009**
1 yanvar 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	**15,938**	**10,060**	**3,903**	**29,901**
Əlavələr	519	194	581	**1,294**
Silinmələr	(1)	−	(1)	**(2)**
İstismardan çıxarma öhdəliklərində təxminlərdə dəyişiklik	63	8	−	**71**
Köçürmələr	139	150	(289)	**−**
Köhnəlmə xərci	(554)	(339)	−	**(893)**
Dəyərsizləşmə xərci (Qeyd 2)	(25)	−	(47)	**(72)**
Hesabat valyutasına çevirmə*	(20)	374	(691)	**(337)**
30 iyun 2023-cü il tarixinə balans dəyəri	**16,059**	**10,447**	**3,456**	**29,962**

* *Hesabat valyutasından çevirmədə hiperinflyasiyanın təsiri də daxildir (Qeyd 2).*

30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay ərzində Qrup əsasən aktivlərin tikintisi ilə əlaqədar 78 AZN (30 iyun 2022-ci il: 58 AZN) məbləğində maliyyə xərclərini kapitallaşdırmışdır.

9. Birgə və asılı müəssisələrə investisiyalar

30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay ərzində Qrup “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC ilə “SA MARITIME AFEZCO” birgə müəssisəsini təsis etmişdir. Qrup, birgə müəssisədə 50 faizlik payın mülkiyyətçisidir. Dövr ərzində Qrup təsis edilmiş birgə müəssisənin səhm kapitalına 123 AZN (72.5 milyon ABŞ dolları) məbləğində vəsait qoyuluşu etmişdir.

10. Sair uzunmüddətli aktivlər

30 iyun 2023-cü il tarixinə sair uzunmüddətli aktivlər əsasən 288 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 235 AZN) məbləğində əmlak, tikili və avadanlıqların alınması üçün uzunmüddətli avans ödənişləri, 115 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 105 AZN) məbləğində uzunmüddətli ƏDV üzrə debitor borcu, 37 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 36 AZN) məbləğində xalis müəyyən edilmiş fayda aktivləri əks etdirir.

11. Sair cari maliyyə aktivləri

30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay ərzində Qrup 4.75 faiz orta faiz dərəcəsi ilə xalis 1,514 AZN məbləğində ABŞ-ın xəzinə veksellərini əldə etmişdir. Qrup bütün bu alətləri SMGƏD-də təsnif etmişdir.

12. Ticarət və sair kreditor borcları

	30 iyun 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Ticarət kreditor borcları	5,365	7,269
Hesablanmış öhdəliklər	2,878	2,350
Sair kreditor borcları	1,391	1,298
Cəmi maliyyə kreditor borcları	**9,634**	**10,917**
İşçilərə ödəniləcək məbləğlər	468	591
Cəmi ticarət və sair kreditor borcları	**10,102**	**11,508**

Ticarət kreditor borclarına əsasən Qrupun təchizatçıları tərəfindən təqdim edilmiş xam neft, neft məhsulları, qaz, tikinti, qazma, nəqletmə və kommunal xidmətlərlə bağlı ödəniləcək vəsaitlər daxildir.

Qrupun hesablanmış öhdəlikləri alınmış xam neft və neft məhsulları üçün hələ hesab-faktura kəsilməmiş öhdəliklərdən ibarətdir.

Müqavilə öhdəlikləri

Müqavilə öhdəlikləri əsasən tikinti layihələri və mal və xidmətlərin satışı üçün alınmış, müvafiq olaraq, 235 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 244 AZN) və 276 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 1,078 AZN) məbləğində avans ödənişlərdən ibarətdir.

13. Borc öhdəlikləri

30 iyun 2023-cü il tarixinə Qrupun qısamüddətli borc öhdəlikləri və uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

Vəsaitlər	Faiz dərəcəsi	Ödəniş tarixi	İlkin valyutada cəmi borc öhdəliyi	30 iyun 2023-cü il tarixində balans
ABŞ dolları ilə qısamüddətli vəsaitlər	1.00%-12.00%	iyul 2023 − iyun 2024	2,646	2,990
Türk lirəsi ilə qısamüddətli vəsaitlər	13.07%-40.25%	iyul 2023 − iyun 2024	4,515	309
Gürcüstan larisi ilə qısamüddətli vəsaitlər	10.00%-16.25%	iyul 2023 – iyun 2024	431	202
Avro ilə qısamüddətli vəsaitlər	1.64%-8.34%	iyul 2023 – mart 2024	76	130
Sair valyutalarda qısamüddətli vəsaitlər	7.00%-22.50%	iyul 2023 – iyun 2024	2,047	119
Uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi				1,777
Cəmi qısamüddətli borc öhdəlikləri və uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi				**5,527**

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

13. Borc öhdəlikləri (davamı)

30 iyun 2023-cü il tarixinə Qrupun uzunmüddətli borc öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

			30 iyun 2023-cü il tarixinə qalıq	
Vəsaitlər	**Faiz dərəcəsi ***	**Ödəniş tarixi**	**Uzunmüddətli hissə**	**Cari hissə**
750 milyon ABŞ dolları	6.95%	mart 2030	1,061	28
500 milyon ABŞ dolları	3.20%	avqust 2030	740	121
500 milyon ABŞ dolları	SOFR+3.75%	dekabr 2026	650	203
431 milyon ABŞ dolları	LIBOR+4.00%	dekabr 2029	623	110
565 milyon ABŞ dolları	3.80%	sentyabr 2028	534	127
300 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	523	17
300 milyon ABŞ dolları	LIBOR +3.70%	mart 2026	523	1
300 milyon ABŞ dolları	SOFR+5.60%	fevral 2026	521	22
300 milyon ABŞ dolları	6.00%	aprel 2032	510	6
300 milyon ABŞ dolları	SOFR+3.95%	dekabr 2026	395	118
242 milyon ABŞ dolları	4.60%	dekabr 2029	350	71
200 milyon ABŞ dolları	5.00%	iyun 2025	340	−
200 milyon ABŞ dolları	3.40%	dekabr 2030	296	44
155 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	270	9
150 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	262	9
200 milyon ABŞ dolları	3.80%	noyabr 2029	252	47
122 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	233	6
122 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	232	6
130 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	227	7
212 milyon ABŞ dolları	LIBOR+4.675%	mart 2028	222	43
100 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	190	5
251 milyon Avro	EURIBOR+3.03%	dekabr 2027	174	55
100 milyon ABŞ dolları	12.13%	avqust 2027	170	−
100 milyon ABŞ dolları	4.50%	noyabr 2026	165	2
249 milyon Avro	EURIBOR+0.95%	dekabr 2027	164	55
489 milyon ABŞ dolları	LIBOR+5.95%	iyun 2025	162	−
75 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	131	4
82 milyon ABŞ dolları	0.10%	dekabr 2029	118	2
82 milyon ABŞ dolları	0.10%	dekabr 2029	110	8
15398 milyon Yapon Yeni	1.50%	aprel 2039	92	6
78 milyon ABŞ dolları	4.00%	dekabr 2027	86	72
150 milyon ABŞ dolları	4.60%	dekabr 2024	85	89
300 milyon ABŞ dolları	LIBOR+2.50%	noyabr 2024	84	178
90 milyon ABŞ dolları	4.80%	avqust 2026	77	33
60 milyon ABŞ dolları	4.50%	oktyabr 2026	73	30
38 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	72	2
68 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.00%	yanvar 2026	64	11
144 milyon AZN	0.16%	yanvar 2041	62	6
485 milyon ABŞ dolları	LIBOR+1.00%	dekabr 2024	59	64
19 milyon ABŞ dolları	SOFR+5.00%	may 2028	33	2
29 milyon ABŞ dolları	4.00%	dekabr 2027	32	29
10 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	19	−
10 milyon Isveçrə frankı	SARON+4.00%	oktyabr 2027	19	−
260 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.95%	dekabr 2024	17	38
9 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	17	−
10 milyon ABŞ dolları	4.50%	iyun 2026	17	−
52 milyon ABŞ dolları	4.40%	noyabr 2024	15	31
300 milyon Türk lirəsi	TLREF+5.78%	iyun 2027	12	2
300 milyon Türk lirəsi	TLREF+5.78%	iyun 2027	12	2
7 milyon ABŞ dolları	0.10%	dekabr 2029	12	−
6 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	10	−
5 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	9	−
10 milyon Avro	2.25%	mart 2027	8	6
5 milyon ABŞ dolları	4.50%	iyun 2026	7	−
4 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	7	−
65 milyon ABŞ dolları	LIBOR+4.95%	dekabr 2024	7	15
6 milyon ABŞ dolları	5.00%	mart 2027	6	2
Digər uzunmüddətli borc öhdəlikləri			17	33
Cəmi uzunmüddətli borc öhdəlikləri			**11,178**	**1,777**

(*) LIBOR və EURIBOR 3-12 ay arası dəyişə bilər.

30 iyun 2023-cü il tarixindən etibarən LIBOR digər etalon faiz dərəcələri ilə əvəz olunur. Qrup LIBOR-dan digər etalon faiz dərəcələrinə keçid prosesindədir və 2023-cü ilin sonuna qədər keçidi yekunlaşdıracağı gözlənilir.

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

13. Borc öhdəlikləri (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun qısamüddətli borc öhdəlikləri və uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

Vəsaitlər	**Faiz dərəcəsi**	**Ödəniş tarixi**	**İlkin valyutada cəmi borc öhdəliyi**	**31 dekabr 2022-ci il tarixində balans**
ABŞ dolları ilə qısamüddətli vəsaitlər	1.00%-12.00%	yanvar 2023 − dekabr 2023	5,153	4,812
Türk lirəsi ilə qısamüddətli vəsaitlər	11.90%-37.00%	yanvar 2023 − dekabr 2023	7,467	727
Gürcüstan larisi ilə qısamüddətli vəsaitlər	8.25%-16.25%	yanvar 2023 − dekabr 2023	317	180
AVRO ilə qısamüddətli vəsaitlər	1.64%-8.50%	yanvar 2023 – dekabr 2023	102	88
Sair valyutalarda qısamüddətli vəsaitlər	4.00%-23.00%	yanvar 2023 − dekabr 2023	4,760	179
Uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi				1,760
Cəmi qısamüddətli borc öhdəlikləri və uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi				**7,746**

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

13. Borc öhdəlikləri (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun uzunmüddətli borc öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

			31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	
Vəsaitlər	**Faiz dərəcəsi ***	**Ödəniş tarixi**	**Uzunmüddətli hissə**	**Cari hissə**
750 milyon ABŞ dolları	6.95%	mart 2030	1,082	28
500 milyon ABŞ dolları	3.20%	avqust 2030	797	64
500 milyon ABŞ dolları	SOFR+3.75%	dekabr 2026	782	66
431 milyon ABŞ dolları	LIBOR+4.00%	dekabr 2029	623	110
565 milyon ABŞ dolları	3.80%	sentyabr 2028	534	115
300 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.70%	mart 2026	511	1
300 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	508	12
300 milyon ABŞ dolları	SOFR+3.95%	dekabr 2026	463	39
242 milyon ABŞ dolları	4.60%	dekabr 2029	350	62
200 milyon ABŞ dolları	5.00%	iyun 2025	340	–
200 milyon ABŞ dolları	3.40%	dekabr 2030	319	21
200 milyon ABŞ dolları	3.80%	noyabr 2029	273	48
155 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	262	6
489 milyon ABŞ dolları	LIBOR+5.95%	iyun 2025	260	–
150 milyon ABŞ dolları	10.26%	mart 2024	255	–
150 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	254	6
212 milyon ABŞ dolları	4.92%	mart 2028	242	38
122 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	221	3
130 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	220	5
122 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	220	3
251 milyon Avro	EURIBOR+3.03%	yanvar 2027	201	54
249 milyon Avro	EURIBOR+0.95%	yanvar 2027	184	53
100 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	181	2
100 milyon ABŞ dolları	4.50%	noyabr 2026	170	2
100 milyon ABŞ dolları	11.36%	avqust 2027	170	–
300 milyon ABŞ dolları	LIBOR+2.50%	noyabr 2024	159	180
150 milyon ABŞ dolları	4.60%	dekabr 2024	128	90
75 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.45%	avqust 2026	127	3
427 milyon ABŞ dolları	LIBOR+2.70%	fevral 2024	118	250
82 milyon ABŞ dolları	0.10%	Dekabr 2029	114	4
82 milyon ABŞ dolları	0.10%	dekabr 2029	108	8
15398 milyon Yapon Yeni	1.50%	aprel 2039	104	6
90 milyon ABŞ dolları	4.80%	avqust 2026	92	33
60 milyon ABŞ dolları	4.50%	oktyabr 2026	87	16
78 milyon ABŞ dolları	4.00%	dekabr 2027	86	72
68 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.00%	yanvar 2026	69	10
38 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	68	1
144 milyon AZN	0.16% (0.15%+0.01%)	yanvar 2041	65	6
485 milyon ABŞ dolları	LIBOR+1.00%	dekabr 2024	59	65
150 milyon ABŞ dolları	LIBOR+2.70%	iyun 2024	42	85
260 milyon ABŞ dolları	LIBOR+3.95%	dekabr 2024	32	38
29 milyon ABŞ dolları	4.00%	dekabr 2027	32	32
52 milyon ABŞ dolları	4.40%	noyabr 2024	29	31
300 milyon Türk lirəsi	LIBOR+5.20%	iyun 2027	19	3
300 milyon Türk lirəsi	LIBOR+5.20%	iyun 2027	19	3
10 milyon Avro	EURIBOR+3.45%	avqust 2026	18	–
10 milyon İsveçrə frankı	3.00%	oktyabr 2027	18	–
9 milyon Avro	EURIBOR + 3.45%	avqust 2026	16	–
65 milyon ABŞ dolları	LIBOR + 4.95%	dekabr 2024	13	15
7 milyon ABŞ dolları	0.10%	dekabr 2029	12	–
6 milyon ABŞ dolları	LIBOR + 3.45%	avqust 2026	10	–
62 milyon ABŞ dolları	LIBOR + 5.25%	sentyabr 2024	9	14
10 milyon Avro	2.25%	mart 2027	9	3
45 milyon Gürcüstan larisi	14.00%	avqust 2024	8	10
6 milyon ABŞ dolları	5.00%	mart 2027	7	2
5 milyon Avro	3.58%	may 2027	6	1
Digər uzunmüddətli borc öhdəlikləri			29	41
Cəmi uzunmüddətli borc öhdəlikləri			**11,134**	**1,760**

(*) LIBOR və EURIBOR 3-12 ay arası dəyişir.

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

14. Aktivlərin ləğv olunması üzrə öhdəliklər, öhdəliklər və məsrəflər üzrə sair ehtiyatlar

Aktivlərin ləğv olunması üzrə öhdəliklər

Qrup neft-qaz hasilatı və saxlama avadanlıqlarının istismardan çıxarılması və ətraf mühitin təmizlənməsi ilə bağlı hüquqi və praktiki təcrübədən irəli gələn öhdəlik daşıyır. Aktivlərin ləğv olunması üzrə müvafiq öhdəliklər üçün ehtiyatların hərəkəti aşağıda göstərilir:

	2023	2022
1 yanvar tarixində qalıq dəyəri	**1,143**	**2,066**
Əlavələr	39	235
Diskontlaşdırılmış dəyərə düzəliş	43	53
Satış üçün saxlanılan aktivlərə köçürmə	–	(449)
Qiymətləndirmədə dəyişikliyin təsiri	94	(732)
30 iyun tarixində qalıq dəyəri	**1,319**	**1,173**

Rəhbərlik müvafiq aktivlərin gələcək dəyəri və faydalı istifadə müddətinə dair təxminlərə əsasən, Qrupun hüquqi öhdəlikləri ilə əlaqədar neft-qaz hasilatı və saxlanılması obyektlərinin, kəmərlərin və köməkçi avadanlıqların istismardan çıxarılması və ətraf mühitin bərpası məqsədilə gələcək xərclər üçün ehtiyatlar yaradır. Gələcək aktivlərin ləğv olunması üzrə öhdəliklərin müəyyənləşdirilməsi mürəkkəb məsələdir və rəhbərlikdən uzaq gələcəkdə baş verəcək öhdəliklərin silinməsinə dair təxminlərin və mühakimələrin yaradılmasını tələb edir. Mövcud öhdəliklərin ölçüsündə baş verən dəyişikliklər təxmin edilmiş vaxt, gələcək xərclər və ya qiymətləndirmədə istifadə edilmiş diskont dərəcələrində baş verən dəyişikliklər nəticəsində yarana bilər. Bu xərclərin hesabat tarixindən sonrakı 5.5-59.5 il ərzində, yəni mədənlər və neft-qaz əmlakının faydalı istifadə müddətində çəkilməsi gözlənilir.

HPBS-lərə aid aktivlərin ləğv olunması üzrə öhdəliklər podratçılar tərəfindən çəkilmiş kapital məsrəflərinə əsasən müəyyən edilir və bunların ödənilməsi müvafiq HPBS-lərin başa çatma müddətləri ilə məhduddur.

Qrupun aktivlərin ləğv olunması üzrə öhdəlikləri ilə bağlı maksimal xərcləri, əsasən, Azərbaycan Respublikasında aşağıdakı neft-qaz kəşfiyyatı, qiymətləndirilməsi və işlənməsi yataqları ilə təmsil olunur.

30 iyun 2023-cü il tarixinə istifadə olunmuş istehsalat avadanlıqlarının istismardan çıxarılması ilə bağlı Azneft İstehsalat Birliyinin ("Azneft İB") maksimal qiymətləndirilmiş xərcləri 1,838 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 1,802 AZN) olmuşdur. Şirkət bu öhdəliyi diskont etmək üçün 8.40 faiz (31 dekabr 2022-ci il: 8.90 faiz) diskont dərəcəsindən istifadə etmişdir.

30 iyun 2023-cü il tarixinə Azəri-Çıraq-Günəşli ("AÇG") layihəsində istifadə olunmuş istehsalat avadanlıqlarının istismardan çıxarılması ilə bağlı AzAÇG üçün maksimal qiymətləndirilmiş xərcləri 1,933 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 1,901 AZN) olmuşdur. Şirkət bu öhdəliyi diskont etmək üçün 6.53 faiz (31 dekabr 2022-ci il: 7.03 faiz) diskont dərəcəsindən istifadə etmişdir.

31 mart 2023-cü il tarixinə Şahdəniz layihəsində istifadə olunmuş istehsalat avadanlıqlarının istismardan çıxarılması ilə bağlı Azərbaycan Şah Dəniz Limitid ("AzŞD") üçün maksimal qiymətləndirilmiş xərcləri 907 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 896 AZN) olmuşdur. Şirkət bu öhdəliyi diskont etmək üçün 6.87 faiz (31 dekabr 2022- ci il: 6.99 faiz) diskont dərəcəsindən istifadə etmişdir. 31 mart 2022-ci il tarixinə AzŞD-nin aktivlərin ləğv edilməsi üzrə öhdəlikləri satış üçün saxlanılan aktivlərlə birbaşa əlaqəli öhdəliklərə yenidən təsnif edilmişdir. Köçürmə baş verənədək öhdəlik balansında sonrakı hərəkət birbaşa satış üçün saxlanılan aktivlərlə birbaşa bağlı öhdəliklərdə tanınır. 30 iyun 2023-cü il tarixinə bu öhdəlik qalığının balans dəyəri sıfır olmuşdur (Qeyd 17).

30 iyun 2023-cü il tarixinə Abşeron layihəsində istifadə olunmuş istehsal avadanlıqlarının istismardan çıxarılması ilə bağlı Qrupun maksimal qiymətləndirilmiş xərcləri 313 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 286 AZN) olmuşdur. Şirkət bu öhdəliyi diskont etmək üçün 6.74 faiz (31 dekabr 2022-ci il: 7.20 faiz) diskont dərəcəsindən istifadə etmişdir.

14. Aktivlərin ləğv olunması üzrə öhdəliklər, öhdəliklər və məsrəflər üzrə sair ehtiyatlar (davamı)

Aktivlərin ləğv olunması üzrə öhdəliklər (davamı)

30 iyun 2023-cü il tarixinə Ümid-Babək Kəşfiyyat və İstehsalat layihəsində istifadə edilən istehsal avadanlıqlarının istismardan çıxarılması ilə bağlı Qrupun maksimal qiymətləndirilmiş xərcləri 179 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 175 AZN) olmuşdur. Şirkət bu öhdəliyi diskont etmək üçün 6.74 faiz (31 dekabr 2022-ci il: 6.99 faiz) diskont dərəcəsindən istifadə etmişdir.

30 iyun 2023-cü il tarixinə Qrupun neft-qaz əmlakı və avadanlıqlarının xalis balans dəyərinə neft-qaz hasilatı obyektləri, boru kəmərləri, müvafiq emal avadanlıqları və saxlama avadanlıqlarının istismardan çıxarılması, o cümlədən 829 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 519 AZN) məbləğində Qrupun ləğvetmə və ərazinin bərpası ilə bağlı xərcləri daxil edilmişdir.

Diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətlərinin hesablanması zamanı aşağıdakı inflyasiya dərəcələri tətbiq edilmişdir:

İl	**2023-cü ilin 2-ci yarısı**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028 və sonra**
Azərbaycanda inflyasiya dərəcəsi	4.66%	4.16%	3.30%	3.69%	3.93%	3.90%
ABŞ-da inflyasiya dərəcəsi	2.16%	2.82%	2.27%	2.12%	2.16%	2.07%

Ehtiyat gələcək xərclərin və qurğuların və boru kəmərlərinin iqtisadi müddətinin ən yaxşı təxminlərinə əsaslansa da, bu xərclərin məbləği və çəkilmə müddəti ilə bağlı qeyri-müəyyənlik mövcuddur.

Öhdəliklər və məsrəflər üzrə sair ehtiyatlar

Öhdəliklər və məsrəflər üzrə ehtiyatların hərəkəti aşağıda göstərilir:

	Qeyd	**Ətraf mühitlə bağlı öhdəliklər**	**Sair öhdəliklər**	**Cəmi**
1 yanvar 2022-ci il tarixinə balans dəyəri		**59**	**32**	**91**
Əlavələr		1	10	**11**
İstifadə		(16)	(1)	**(17)**
Diskontlaşdırılmış dəyərə düzəliş	19	1	–	**1**
Qiymətləndirmələrdə dəyişikliyin təsiri		(1)	–	**(1)**
30 iyun 2022-ci il tarixinə balans dəyəri		**44**	**41**	**85**
O cümlədən:				
Cari		*28*	*41*	**69**
Uzunmüddətli		*16*	–	**16**
1 yanvar 2023-cü il tarixinə balans dəyəri		**23**	**33**	**56**
Əlavələr		–	2	**2**
İstifadə		(4)	(1)	**(5)**
Diskontlaşdırılmış dəyərə düzəliş	19	1	–	**1**
Qiymətləndirilmədə dəyişikliyin təsiri		–	–	**–**
30 iyun 2023-cü il tarixinə balans dəyəri		**20**	**34**	**54**
O cümlədən:				
Cari		*17*	*34*	**51**
Uzunmüddətli		*3*	–	**3**

2018-ci ildə rəhbərlik Abşeron ərazisindəki fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühitə vurulan zərər və çirklənmə ilə əlaqədar Fəaliyyət Planını (2019 - 2023-cü illər üzrə) təsdiq etmişdir. Rəhbərlik Qrupun ətraf mühitlə bağlı öhdəliklərini müvafiq xərclərin tarixi tendensiyasına və Qrupun neft-qaz aktivlərinin təxmin edilən istehsal profilinə əsasən qiymətləndirmişdir.

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

15. Təxirə salınmış gəlir

30 iyun 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə təxirə salınmış gəlirin uzunmüddətli hissəsi, əsasən, 29 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 32 AZN) və 37 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 38 AZN) məbləğində, müvafiq olaraq, 2006-cı ildə Bakı ətrafı ərazilərin və Azərbaycan Respublikasının rayonlarının qazlaşdırılması məqsədilə əldə edilmiş dövlət qrantları və Gürcüstanın kənd rayonlarının qazlaşdırılması məqsədilə alınmış qrantdan ibarətdir.

16. Nizamnamə kapitalı, əlavə ödənilmiş kapital və bölüşdürülməmiş mənfəət

Nizamnamə kapitalı

SOCAR, Qrupun holdinq şirkəti olaraq, dövlət müəssisəsi hüquqi statusuna malikdir. 30 iyun 2023-cü il və 30 iyun 2022-ci il tarixlərində başa çatan illər ərzində Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən qeydiyyata alınmış nizamnamə kapitalında artım olmamışdır.

Dövlətin qoyuluşları

30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay ərzində Dövlət Qrupun nizamnamə kapitalına 50 AZN (30 iyun 2022-ci il: 23 AZN) məbləğində vəsait yatırmışdır. Nizamnamə kapitalında artım qeydiyyata alınana qədər bu məbləğ əlavə ödənilmiş kapitala daxil edilmişdir.

Dövlətə ayırmalar

Hökumətin qərarlarına əsasən, Qrupdan vaxtaşırı olaraq birbaşa nağd qoyuluşlar etmək və ya Hökumət üçün aparılan tikinti və təmir işlərini maliyyələşdirmək (o cümlədən aktivlərin köçürülməsi) tələb olunur. 30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay ərzində Hökumətə köçürülən pul vəsaitlərinin məbləği 644 AZN (30 iyun 2022-ci il: 219 AZN) təşkil etmiş və əsasən Azərbaycan Respublikasında istirahət, nəqliyyat, təhsil və tibb infrastrukturunun təmiri, tikintisi və yenidən qurulması üçün istifadə edilmişdir.

17. Satış üçün saxlanılan aktivlər və satış üçün saxlanılan aktivlərlə birbaşa əlaqəli olan öhdəliklər

Satış üçün saxlanılan HPBS payları

2014-cü ilin iyul ayında Qrup (törəmə müəssisəsi AzŞD vasitəsilə) "Şahdəniz" Hasilatın Pay Bölgüsü Sazişində (bundan sonra "ŞD HPBS") 10 faiz iştirak payını 1,455 AZN (1,855 milyon ABŞ dolları) müqabilində satmaq üçün asılı müəssisəsi Cənub Qaz Dəhlizi (CQD) ilə müqavilə imzalamışdır. Həmin tarixə ABŞ dolları/AZN məzənnəsi 0.7844 təşkil etmişdir. Bu vəsait HPBS-də və asılı müəssisədə iştirak payının satışı üçün alınan avansların tərkibində öhdəlik kimi tanınmışdır.

Bundan əlavə, 2021-ci ilin dekabr ayında Qrup Petronas Azərbaycan (Şahdəniz) S.A.R.L. ilə ŞD HPBS-də 870 AZN (512 milyon ABŞ dolları) müqabilində əlavə 4.35 faiz iştirak payının alınması haqqında müqavilə imzalamışdır. Alış 17 fevral 2022-ci il tarixində həyata keçirilmişdir. 18 fevral 2022-ci il tarixində Qrup 870 AZN (512 milyon ABŞ dolları) məbləğində ŞD HPBS-də yuxarıda qeyd olunan 4.35 faiz iştirak payının satışına dair əlaqəli tərəflə müqavilə imzalamış, bu məbləğ 2022-ci ilin fevral ayında əldə edilmiş və HPBS və asılı müəssisədə iştirak payının satışı üçün alınan avansların tərkibində öhdəlik kimi tanınmışdır.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə ŞD HPBS-nin, müvafiq olaraq, 4,649 AZN və 603 AZN məbləğində aktiv və öhdəlikləri müvafiq olaraq "Satış üçün saxlanılan aktivlər" və "Satış üçün saxlanılan aktivlərlə birbaşa əlaqəli olan öhdəliklər" kateqoriyasında təqdim edilmişdir. "Satış üçün saxlanılan aktivlər" və "Satış üçün saxlanılan aktivlərlə birbaşa əlaqəli olan öhdəliklər"in əsas sinifləri müvafiq olaraq əmlak, tikili və avadanlıqlar və aktivlərin ləğv edilməsi öhdəliyi qalıqlarından ibarətdir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə HPBS-də payın satışı üçün alınmış avanslar 4,024 AZN təşkil etmişdir (2,367 milyon ABŞ dolları).

İştirak payının satışı 2023-cü ilin mart ayında yekunlaşdırılmışdır. Satış üçün saxlanılan aktivlərin qalıq dəyərinin, satış xərclərini çıxmaqla ədalətli dəyərindən aşağı olması səbəbindən, Qrup, 31 Mart 2022-ci il tarixindən satış tarixinə qədər, satış tarixi də (31 Mart 2023) daxil olmaqla, dəyərsizləşmə zərəri tanımamışdır.

17. Satış üçün saxlanılan aktivlər və satış üçün saxlanılan aktivlərlə birbaşa əlaqəli olan öhdəliklər (davamı)

Satış üçün saxlanılan HPBS payları (davamı)

Satış tarixinə Satış üçün saxlanılan aktivlər, müvafiq öhdəliklər və məzənnə fərqləri üzrə məcmu gəlir müvafiq olaraq 4,841 AZN, 652 AZN və 426 AZN, alınan avanslar isə 4,024 AZN təşkil etmişdir. Müvafiq olaraq, Qrup 133 AZN məbləğində asılı müəssisədə əlaqəli olmayan investorların payları (51 faiz) həcmində satışdan əldə edilən gəliri digər əməliyyat gəlirləri daxilində tanımışdır.

Satış üçün saxlanılan asılı müəssisə

2014-cü ilin iyul ayında Qrup (törəmə müəssisəsi AzCQBK vasitəsilə) 533 AZN (679 milyon ABŞ dolları) müqabilində asılı müəssisəsi Cənubi Qafqaz Boru Kəmərində (bundan sonra "CQBK") 10 faiz iştirak payını satmaq üçün əlaqəli tərəflə müqavilə imzalamışdır. Həmin tarixə ABŞ dolları/AZN məzənnəsi 0.7844 təşkil etmişdir. Bu vəsait HPBS-də və asılı müəssisədə iştirak payının satışı üçün alınan avansların tərkibində öhdəlik kimi tanınmışdır.

Bundan əlavə, 2021-ci ilin dekabr ayında Qrup Petronas (South Caucasus Pipeline) S.A.R.L. ilə asılı müəssisəsi CQBK-də 92 AZN (54 milyon ABŞ dolları) müqabilində əlavə 4.35 faiz iştirak payının alınması haqqında müqavilə imzalamışdır. Alış 17 fevral 2022-ci il tarixində həyata keçirilmişdir. 18 fevral 2022-ci ildə Qrup CQBK-də yuxarıda göstərilən 4.35 faiz iştirak payının 92 AZN (54 milyon ABŞ dolları) müqabilində satışına dair əlaqəli tərəflə müqavilə imzalamış, bu məbləğ 2022-ci ilin fevral ayında əldə edilmiş və HPBS-də və asılı müəssisədə iştirak payının satışı üçün alınan avansların tərkibində öhdəlik kimi tanınmışdır.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə asılı müəssisələrdə iştirak payının satışı üzrə alınmış avansların qalığı 1,246 AZN (733 milyon ABŞ dolları) təşkil etmişdir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Qrupun asılı müəssisəsi CQBK-də 878 AZN məbləğində investisiya "Satış üçün saxlanılan aktivlər" də təqdim edilmişdir.

İştirak payının satışı 2023-cü ilin mart ayında yekunlaşdırılmışdır. Satış üçün saxlanılan aktivlərin qalıq dəyərinin, satış xərclərini çıxmaqla ədalətli dəyərindən aşağı olması səbəbindən, Qrup, 31 Mart 2022-ci il tarixindən satış tarixinə qədər, satış tarixi də (31 Mart 2023) daxil olmaqla, dəyərsizləşmə zərəri tanımamışdır.

Satış tarixinə Satış üçün saxlanılan aktivlər və məzənnə fərqləri üzrə məcmu zərər müvafiq olaraq 878 AZN və 222 AZN, AzCQBK-nin asılı müəssisəsində iştirak payının satışı üçün alınan avanslar isə 1,246 AZN təşkil etmişdir. Müvafiq olaraq, Qrup 74 AZN məbləğində asılı müəssisədə əlaqəli olmayan investorların payları (51 faiz) həcmində satışdan əldə edilən gəliri digər əməliyyat gəlirləri daxilində tanımışdır.

18. Müştərilərlə müqavilələrdən gəlirlər

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun müştərilərlə müqavilələr üzrə gəlirlərinin əməliyyat seqmentləri üzrə bölgüsü təqdim edilir:

30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay	**Neft-qaz**	**Emal**	**Neft mədən xidmətləri**	**Satış və paylaşdırma**	**Sair**	**Cəmi**
Malların/xidmətin növü						
Xam neftin satışı	1,044	–	–	24,377	–	**25,421**
Neft məhsullarının satışı	559	–	–	8,585	–	**9,144**
Təbii qazın satışı	606	–	–	3,553	–	**4,159**
Neft-kimya məhsullarının satışı	–	1,403	–	604	–	**2,007**
İcarə gəliri	–	–	207	–	6	**213**
Sair gəlirlər	–	–	132	797	308	**1,237**
Cəmi	**2,209**	**1,403**	**339**	**37,916**	**314**	**42,181**
İsveçrə	–	–	–	30,833	–	**30,833**
Azərbaycan	2,209	57	298	1,583	149	**4,296**
Türkiyə	–	1,346	–	2,228	165	**3,739**
BƏƏ	–	–	41	1,320	–	**1,361**
Gürcüstan	–	–	–	900	–	**900**
Sair	–	–	–	1,052	–	**1,052**
Cəmi	**2,209**	**1,403**	**339**	**37,916**	**314**	**42,181**
Konkret vaxtda köçürülmüş mallar	2,209	1,403	–	37,669	20	**41,301**
Müəyyən vaxt ərzində göstərilmiş xidmətlər	–	–	339	247	294	**880**
Cəmi	**2,209**	**1,403**	**339**	**37,916**	**314**	**42,181**

30 iyun 2022-ci il tarixində başa çatan altı ay	**Neft-qaz**	**Emal**	**Neft mədən xidmətləri**	**Satış və paylaşdırma**	**Sair**	**Cəmi**
Malların/xidmətin növü						
Xam neftin satışı	1,549	–	–	32,587	–	**34,136**
Neft məhsullarının satışı	608	–	–	11,186	–	**11,794**
Təbii qazın satışı	1,096	–	–	8,349	–	**9,445**
Neft-kimya məhsullarının satışı	–	3,042	–	641	–	**3,683**
İcarə gəliri	–	–	13	–	10	**23**
Sair gəlirlər	2	2	146	893	204	**1,247**
Cəmi	**3,255**	**3,044**	**159**	**53,656**	**214**	**60,328**
İsveçrə	–	–	–	39,417	–	**39,417**
Azərbaycan	3,255	83	119	1,517	85	**5,059**
Türkiyə	–	2,961	–	9,749	128	**12,838**
BƏƏ	–	–	40	907	–	**947**
Gürcüstan	–	–	–	859	1	**860**
Sair	–	–	–	1,207	–	**1,207**
Cəmi	**3,255**	**3,044**	**159**	**53,656**	**214**	**60,328**
Konkret vaxtda köçürülmüş mallar	3,255	3,044	–	53,500	116	**59,915**
Müəyyən vaxt ərzində göstərilmiş xidmətlər	–	–	159	156	98	**413**
Cəmi	**3,255**	**3,044**	**159**	**53,656**	**214**	**60,328**

18. Müştərilərlə müqavilələrdən gəlirlər (davamı)

Xam neftin satışından əldə olunan gəlirlər, xam neftin beynəlxalq bazar qiyməti ilə dövlət tərəfindən tənzimlənən daxili qiyməti arasındakı qiymət marjası üzrə Azərbaycan Respublikasında tətbiq olunan vergi çıxılmaqla göstərilir. Bazar qiyməti ilə dövlət tərəfindən tənzimlənən daxili qiymət arasındakı fərqə 30 faiz dərəcəsində vergi tətbiq edilir və vergi məbləği dövlət büdcəsinə köçürülür.

Neft məhsullarının satışından yaranan gəlirlər 353 AZN (30 iyun 2022-ci il: 289 AZN) məbləğində aksiz vergisi çıxılmaqla göstərilir.

AÇG HPBS və Şahdəniz HPBS daxil olmaqla bütün HPBS-lər üzrə yaranan gəlirlərdən yuxarıda göstərilən aksiz vergisi və ixrac vergisi tutulmur.

19. Maliyyə xərcləri

	Qeyd	30 iyun 2023-cü il	30 iyun 2022-ci il
Faiz xərcləri		675	729
Aktivlərin ləğv olunması öhdəlikləri üçün ehtiyatlar: diskontlaşdırılmış cari dəyərə düzəliş		62	53
İcarə öhdəliyi: diskontlaşdırılmış cari dəyərə düzəliş		26	23
Əmək qabiliyyətinin itirilməsi ilə bağlı ödənişlər üzrə öhdəlik: diskontlaşdırılmış cari dəyərə düzəliş		7	4
Ətraf mühitlə bağlı öhdəliklər üçün ehtiyatlar: diskontlaşdırılmış cari dəyərə düzəliş	14	1	1
Cəmi maliyyə xərcləri		**771**	**810**

20. Maliyyə alətləri

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun 30 iyun 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə sahib olduğu pul vəsaitləri, məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri və qısamüddətli depozitləri istisna olmaqla, maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri icmal edilir:

	30 iyun 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il
Amortizasiya hesablanmış dəyərlə maliyyə aktivləri		
Ticarət və sair debitor borcları	5,739	7,344
Sair cari maliyyə aktivləri	814	1,536
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	1,117	784
SMGƏD ilə tanınan maliyyə aktivləri		
Ticarət və sair debitor borcları	1,129	374
Sair cari maliyyə aktivləri	1,587	50
MZƏD ilə tanınan maliyyə aktivləri		
Sair cari maliyyə aktivləri	645	659
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	1,580	2,227
Amortizasiya hesablanmış dəyərlə maliyyə öhdəlikləri		
Ticarət və sair kreditor borcları (Qeyd 12)	(9,634)	(10,917)
Qısamüddətli borc öhdəlikləri və uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi (Qeyd 13)	(5,527)	(7,746)
Alış üzrə təxirə salınmış borc öhdəliyinin cari hissəsi	(130)	(130)
Alış üzrə təxirə salınmış borc öhdəliyinin uzunmüddətli hissəsi	(399)	(456)
Uzunmüddətli borc öhdəlikləri (Qeyd 13)	(11,178)	(11,134)
Sair cari maliyyə öhdəlikləri	(33)	–
Sair uzunmüddətli maliyyə öhdəlikləri	(673)	(635)
MZƏD ilə tanınan maliyyə öhdəlikləri		
Sair cari maliyyə öhdəlikləri	(668)	(667)
Sair uzunmüddətli maliyyə öhdəlikləri	(833)	(1,563)
16 saylı MHBS əsasında icarə öhdəlikləri	(1,028)	(1,052)

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə alətləri (davamı)

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında baş tutacaq əməliyyat əsnasında aktivin satılması üçün qəbul olunacaq və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödəniləcək məbləği əks etdirir. Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Qrup tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mühakimələr irəli sürmək vacibdir. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən rəhbərlik bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə etmişdir.

Aşağıdakı cədvəldə konsolidasiya edilmiş qısaldılmış aralıq maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş maliyyə alətləri balans dəyərləri və ədalətli dəyər sinifləri üzrə müqayisə edilir:

	30 iyun 2023-cü il	
	Balans dəyəri	**Ədalətli dəyəri**
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri (Qeyd 5)	8,291	8,291
Depozitlər (Qeyd 5)	636	636
Məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri	293	293
Ticarət və sair debitor borcları (Qeyd 7)	6,868	6,868
Sair cari maliyyə aktivləri	3,046	3,046
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	2,697	2,680
Cəmi maliyyə aktivləri	**21,831**	**21,814**
Ticarət və sair kreditor borcları (Qeyd 12)	(9,634)	(9,634)
Alış üzrə təxirə salınmış borc öhdəliyinin uzunmüddətli hissəsi	(399)	(344)
Qısamüddətli borc öhdəlikləri və uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi (Qeyd 13)	(5,527)	(5,527)
Uzunmüddətli borc öhdəlikləri (Qeyd 13)	(11,178)	(10,916)
Alış üzrə təxirə salınmış borc öhdəliyinin cari hissəsi	(130)	(130)
Sair cari maliyyə öhdəlikləri	(701)	(701)
Sair uzunmüddətli maliyyə öhdəlikləri	(1,506)	(1,403)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**(29,075)**	**(28,655)**

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2022-ci il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş maliyyə alətləri balans dəyərləri və ədalətli dəyər sinifləri üzrə müqayisə edilir:

20. Maliyyə alətləri (davamı)

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

	31 dekabr 2022-ci il	
	Balans dəyəri	**Ədalətli dəyəri**
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri (Qeyd 5)	12,490	12,490
Depozitlər (Qeyd 5)	528	528
Məhdudlaşdırılmış pul vəsaitləri	214	214
Ticarət və sair debitor borcları (Qeyd 7)	7,718	7,718
Sair cari maliyyə aktivləri	2,245	2,245
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	3,011	2,977
Cəmi maliyyə aktivləri	**26,206**	**26,172**
Ticarət və sair kreditor borcları (Qeyd 12)	(10,917)	(10,917)
Alış üzrə təxirə salınmış borc öhdəliyinin uzunmüddətli hissəsi	(456)	(393)
Qısamüddətli borc öhdəlikləri və uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi (Qeyd 13)	(7,746)	(7,746)
Uzunmüddətli borc öhdəlikləri (Qeyd 13)	(11,134)	(10,907)
Alış üzrə təxirə salınmış borc öhdəliyinin cari hissəsi	(130)	(130)
Sair cari maliyyə öhdəlikləri	(667)	(667)
Sair uzunmüddətli maliyyə öhdəlikləri	(2,197)	(2,102)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**(33,247)**	**(32,862)**

Ədalətli dəyərlər qiymətləndirilərkən, aşağıdakı metod və fərziyyələr istifadə edilmişdir:

- Cari maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, əsas etibarı ilə qısamüddətli olduğuna görə balans dəyərlərinə yaxındır;
- Uzunmüddətli sabit dərəcəli və dəyişən dərəcəli debitor borcları/borc öhdəlikləri Qrup tərəfindən faiz dərəcələri, ölkə üzrə xüsusi risk amilləri, müştərilərin fərdi krediti ödəmə qabiliyyətləri və maliyyələşdirilən layihənin risk xüsusiyyətləri kimi göstəricilərə əsaslanaraq qiymətləndirilir.

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

Ədalətli dəyəri tanınmış və ya açıqlanmış olan bütün maliyyə alətləri aşağıda təsvir olunan ədalətli dəyər iyerarxiyası daxilində ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi üçün bütövlükdə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında kateqoriyalara aid edilir:

- Səviyyə 1 − oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün fəal bazarlarda bazar qiymətləri (təshih edilməmiş) mövcud olanlar;
- Səviyyə 2 − ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilən qiymətləndirmə üsulları;
- Səviyyə 3 − ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları müşahidə edilməyən qiymətləndirmə üsulları.

Ədalətli dəyərlə təkrarlanan əsasda tanınan maliyyə alətləri üçün Qrup hər hesabat dövrünün sonunda kateqoriyalara bölgünü yenidən qiymətləndirərək iyerarxiyanın daxilində Səviyyələr arasında köçürmələrin baş verib-verməmədiyini müəyyən edir (ədalətli dəyərin ölçülməsi üçün bütövlükdə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında).

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun 30 iyun 2023-cü il tarixinə aktiv və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi iyerarxiyası təqdim edilir:

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə alətləri (davamı)

Ədalətli dəyər iyerarxiyası (davamı)

	Cəmi	Fəal bazarda kvotasiya olunan qiymətlər (Səviyyə 1)	Əhəmiyyətli müşahidə edilən giriş məlumatları (Səviyyə 2)	Əhəmiyyətli müşahidə edilməyən giriş məlumatları (Səviyyə 3)
Ədalətli dəyərlə ölçülmüş aktivlər				
MZƏD ilə tanınan sair cari maliyyə aktivləri	**645**	37	608	–
SMGƏD ilə tanınan sair cari maliyyə aktivləri	**1,587**	1,587	–	–
SMGƏD ilə tanınan ticarət debitor borcları	**1,129**	–	1,129	–
MZƏD ilə tanınan sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	**1,580**	–	208	1,372
Ədalətli dəyərlə ölçülmüş öhdəliklər				
MZƏD ilə tanınan sair cari maliyyə öhdəlikləri	**(668)**	(244)	(424)	–
MZƏD ilə tanınan sair uzunmüddətli maliyyə öhdəlikləri	**(833)**	–	(260)	(573)
Ədalətli dəyəri açıqlanan aktivlər				
Depozitlər	**636**	–	636	–
Ticarət və sair debitor borcları	**5,739**	–	–	5,739
Sair cari maliyyə aktivləri	**814**	–	–	814
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	**1,100**	–	–	1,100
Ədalətli dəyəri açıqlanan öhdəliklər				
Ticarət və sair kreditor borcları	**(9,634)**	–	–	(9,634)
Qısamüddətli borc öhdəlikləri və uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi	**(5,527)**	(29)	–	(5,498)
Sair cari maliyyə öhdəlikləri	**(33)**	–	–	(33)
Uzunmüddətli borc öhdəlikləri	**(10,916)**	(1,267)	–	(9,649)
Alış üzrə təxirə salınmış borc öhdəliyi	**(474)**	–	–	(474)
Sair uzunmüddətli maliyyə öhdəlikləri	**(570)**	–	–	(570)

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun 31 dekabr 2022-ci il tarixinə aktiv və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin ölçülməsi iyerarxiyası təqdim edilir:

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə alətləri (davamı)

Ədalətli dəyər iyerarxiyası (davamı)

	Cəmi	Fəal bazarda kvotasiya olunan qiymətlər (Səviyyə 1)	Əhəmiyyətli müşahidə edilən giriş məlumatları (Səviyyə 2)	Əhəmiyyətli müşahidə edilməyən giriş məlumatları (Səviyyə 3)
Ədalətli dəyərlə ölçülmüş aktivlər				
MZƏD ilə tanınan sair cari maliyyə aktivləri	**659**	128	531	–
SMGƏD ilə tanınan sair cari maliyyə aktivləri	**50**	50	–	–
SMGƏD ilə tanınan ticarət debitor borcları	**374**	–	374	–
MZƏD ilə tanınan sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	**2,228**	–	585	1,643
Ədalətli dəyərlə ölçülmüş öhdəliklər				
MZƏD ilə tanınan sair cari maliyyə öhdəlikləri	**(598)**	(105)	(493)	–
MZƏD ilə tanınan sair uzunmüddətli maliyyə öhdəlikləri	**(1,563)**	–	(615)	(948)
Ədalətli dəyəri açıqlanan aktivlər				
Depozitlər	**528**	–	528	–
Ticarət və sair debitor borcları	**7,344**	–	–	7,344
Sair cari maliyyə aktivləri	**1,536**	–	–	1,536
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	**749**	–	–	749
Ədalətli dəyəri açıqlanan öhdəliklər				
Ticarət və sair kreditor borcları	**(10,917)**	–	–	(10,917)
Sair cari maliyyə öhdəlikləri	**(69)**	–	–	(69)
Qısamüddətli borc öhdəlikləri və uzunmüddətli borc öhdəliklərinin cari hissəsi	**(7,746)**	(1,683)	–	(6,063)
Uzunmüddətli borc öhdəlikləri	**(10,907)**	(1,294)	–	(9,613)
Alış üzrə təxirə salınmış borc öhdəliyi	**(523)**	–	–	(523)
Sair uzunmüddətli maliyyə öhdəlikləri	**(539)**	–	–	(539)

Aşağıdakı cədvəllərdə ədalətli dəyərlə qeydə alınan Mərhələ 3-ə aid maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin dövrün əvvəlinə və sonuna qalıqları üzləşdirilir:

	MZƏD ilə tanınan sair cari maliyyə aktivləri	MZƏD ilə tanınan sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	**–**	**940**
Alışlar	–	550
Hesablaşmalar	–	–
Mənfəət və ya zərərdə tanınmış yenidən ölçülmə	–	152
Təqdimat valyutasına çevirmə	–	(191)
30 iyun 2022-ci il tarixinə qalıq	**–**	**1,451**
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	**–**	**1,643**
Alışlar	–	–
Hesablaşmalar	–	(289)
Mənfəət və ya zərərdə tanınmış yenidən ölçülmə	–	273
Hesabat valyutasına çevirmə	–	(255)
30 iyun 2023-cü il tarixinə qalıq	**–**	**1,372**

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə alətləri (davamı)

Ədalətli dəyər iyerarxiyası (davamı)

	MZƏD ilə tanınan sair cari maliyyə öhdəlikləri	MZƏD ilə tanınan sair uzunmüddətli öhdəliklər
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq	**–**	**–**
Hesablaşmalar	–	–
30 iyun 2022-ci il tarixinə qalıq	**–**	**–**
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq	**–**	**(948)**
Hesablaşmalar	–	375
30 iyun 2023-cü il tarixinə qalıq	**–**	**(573)**

Aşağıdakı cədvəldə 30 iyun 2023-cü il tarixinə mümkün alternativ fərziyyələrin istifadə edilməsinin Mərhələ 3-ə aid alətlərin ədalətli dəyərinə təsiri göstərilir:

	Balans dəyəri	Qiymətləndirmə üsulu	Əhəmiyyətli müşahidə edilməyən giriş məlumatları	İnterval	Giriş məlumatlarının ədalətli dəyərə həssaslığı
MZƏD ilə sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri					
Əmtəə forvard müqavilələri	566	Novatek əqdinin opsionluğu JKM və Brent 301 (Novatek) arasında spred opsionu kimi modelləşdirilir. Dəqiq analitik həll mövcud deyil və qiymətləndirmə Monte Carlo simulyasiyaları vasitəsilə aparılır.	2026-cı il ərzində JKM qiymətləri	10.125 ABŞ dollarından 12.375 ABŞ dollarınadək	Qiymətdə 10% dəyişiklik ədalətli dəyərdə +19/-19 AZN artım/azalma ilə nəticələnəcək
TANAP-a kapital investisiyası	806	Diskontlaşdırılmış dividend modeli	Diskont dərəcəsi	12.9%-dən 14.9%-dək	Diskont dərəcəsində 1% dəyişiklik ədalətli dəyərdə +89/-74 AZN artım/azalma ilə nəticələnəcək
MZƏD ilə sair uzunmüddətli maliyyə öhdəlikləri					
Əmtəə forvard müqavilələri	(573)	Novatek əqdinin opsionluğu TTF və Brent 301 (Novatek) arasında spred opsionu kimi modelləşdirilir. Dəqiq analitik həll mövcud deyil və qiymətləndirmə Monte Carlo simulyasiyaları vasitəsilə aparılır.	2026-cı il ərzində TTF qiymətləri	9.174 ABŞ dollarından 11.212 ABŞ dollarınadək	Qiymətdə 10% dəyişiklik ədalətli dəyərdə +17/-17 AZN artım/azalma ilə nəticələnəcək

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə alətləri (davamı)

Ədalətli dəyər iyerarxiyası (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə 31 Dekabr 2022-ci il tarixinə mümkün alternativ fərziyyələrin istifadə edilməsinin Mərhələ 3-ə aid alətlərin ədalətli dəyərinə təsiri göstərilir:

	Balans dəyəri	Qiymətləndirmə üsulu	Əhəmiyyətli müşahidə edilməyən giriş məlumatları	İnterval	Giriş məlumatlarının ədalətli dəyərə həssaslığı
MZƏD ilə sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri					
Əmtəə forvard müqavilələri	873	Novatek əqdinin opsionluğu JKM və Brent 301 (Novatek) arasında spred opsionu kimi modelləşdirilir. Dəqiq analitik həll mövcud deyil və qiymətləndirmə Monte Carlo simulyasiyaları vasitəsilə aparılır.	Japan Korea Market (JKM) və Dutch Title Transfer Facility (TTF) fyuçerslərin spredi 2025 - 2026-cı illərdə müşahidə edilmir	17.655 ABŞ dollarından 19.632 ABŞ dollarınadək	Diskont dərəcəsində 10% dəyişiklik ədalətli dəyərdə +90/-90 AZN artım/azalma ilə nəticələnəcək
TANAP-a kapital investisiyası	770	Diskontlaşdırılmış dividend modeli	Diskont dərəcəsi	11.9%-dən 15.9%-dək	Diskont dərəcəsində 2% dəyişiklik ədalətli dəyərdə +178/-148 AZN artım/azalma ilə nəticələnəcək
MZƏD ilə sair uzunmüddətli maliyyə öhdəlikləri					
Əmtəə forvard müqavilələri	(948)	Novatek əqdinin opsionluğu JKM və Brent 301 (Novatek) arasında spred opsionu kimi modelləşdirilir. Dəqiq analitik həll mövcud deyil və qiymətləndirmə Monte Carlo simulyasiyaları vasitəsilə aparılır.	Japan Korea Market (JKM) və Dutch Title Transfer Facility (TTF) fyuçerslərin spredi 2025 - 2026-cı illərdə müşahidə edilmir	11.565 ABŞ dollarından 13.087 ABŞ dollarınadək	Qiymətdə 10% dəyişiklik ədalətli dəyərdə +101/-101 AZN artım/azalma ilə nəticələnəcək

21. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	30 iyun 2023-cü il	30 iyun 2022-ci il
Cari vergi xərci	402	558
Təxirə salınmış vergi xərci	74	237
Mənfəət və ya zərərdə mənfəət vergisi xərci	**476**	**795**
Sair məcmu gəlirdə tanınmış təxirə salınmış vergi	**(16)**	**8**

22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri

Əməliyyat mühiti

Azərbaycan

Qrupun əməliyyatları əsas etibarı ilə Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilir. Azərbaycan iqtisadiyyatı neft-qaz qiymətlərinə xüsusilə həssasdır. Son illər Azərbaycan hökuməti daha tarazlaşdırılmış iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün ciddi iqtisadi və sosial islahatları həyata keçirir.

Qlobal təchizat zəncirlərinin pozulması, Rusiya Federasiyası ilə Ukrayna arasındakı münaqişə, eləcə də istehlakçıların mallara olan tələbatının artması 2022-ci ildə qlobal iqtisadiyyata əhəmiyyətli inflyasiya təzyiqlərinin yaranması, o cümlədən əmtəə qiymətlərinin kəskin artması ilə nəticələnmişdir. 2023-cü ilin birinci yarısında neft və qazın bazar qiymətinin aşağı düşməsi tendensiyası fonunda yuxarıda qeyd olunan amillərin qlobal iqtisadiyyata təsiri bir qədər azalmışdır.

Bir çox ölkələrdə inkişaf etmiş iqtisadiyyatlarda 2022-ci ildə siyasətçilər balanslarını azaltmaq və faiz dərəcələrini aqressiv şəkildə artırmaqla pul siyasətlərini sərtləşdirməyə üz tutmuşlar. 2023-cü ilin birinci yarısında qlobal miqyasda ölkələr üzrə nisbətən sabit pul siyasəti müşahidə olunmuşdur.

Beynəlxalq kredit reytinqi agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycanın və Qrupun kredit reytinqini qiymətləndirir. 30 iyun 2023-cü il tarixinə Fitch Azərbaycan Respublikasının və Qrupun reytinqini "BB+" səviyyəsində, lakin S&P, Azərbaycan Respublikasının reytinqini "BB+", Qrupun reytinqini isə "BB-" səviyyəsində qiymətləndirmişdir. Moody's İnvestors Service agentliyi Azərbaycanın və Qrupun kredit reytinqini "Ba1" səviyyəsində müəyyən etmişdir.

Türkiyə iqtisadiyyatı

Qrupun Türkiyədəki fəaliyyətinə 2022-ci ildə Türkiyə iqtisadiyyatının qeyri-sabitliyi, əhəmiyyətli inflyasiya və yerli valyutanın əsas xarici valyutalara nisbətdə devalvasiyası təsir göstərmişdir. 2023-cü ildə inflyasiya meylləri davam etsə də, 2022-ci və 2021-ci illərdə olduğu kimi sərt olmamışdır. Belə ki, 2023-cü il ərzində Türk Lirəsi (TL) AZN də daxil olmaqla, əsas valyutalara nisbətdə 26 faiz dəyər itirmişdir (30 iyun 2022-ci il: 23 faiz).

Türkiyə Statistika Təşkilatı 2022-ci ilin mart ayında 3 illik və 12 aylıq məcmu inflyasiya dərəcəsini, müvafiq olaraq, 109 faiz və 61 faiz təşkil etdiyini bildirmişdir. Həmin tarixdən etibarən Türkiyə hiperinflyasiya iqtisadiyyatı meyarlarına uyğun oldu. 2023-cü ilin iyun ayına olan məlumata görə, Türkiyə Statistika Təşkilatı 3 illik və 6 aylıq məcmu inflyasiyanın müvafiq olaraq 190 faiz və 20 faiz olduğunu bildirmişdir. Buna görə də rəhbərlik, Türkiyəni 30 iyun 2023-cü il tarixinə hiperinflyasiyalı hesab etmişdir.

2023-cü ilin iyun ayınadək inflyasiyanın artım tempinin yavaşlaması şəraitində Türkiyə iqtisadiyyatında inflyasiyadan sağalma əlamətləri müşahidə olunmuşdur. Məcmu daxili tələbin və ixracın artması iqtisadi fəallığa təkan vermişdir.

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) 30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı aylıq dövr ərzində 3.9 faiz artmışdır.

Rusiya və Ukrayna arasında hərbi münaqişə

Hesabat tarixinə Qrupun Rusiya Federasiyasında və Ukraynada törəmə müəssisələri olmuşdur.

30 iyun 2023-cü il tarixinə Rusiya Federasiyasında yerləşən törəmə müəssisənin ümumi aktivləri və öhdəlikləri müvafiq olaraq 163 AZN və 143 AZN təşkil etmişdir. Aktivlər əsasən ticarət debitor borcları və mal-material ehtiyatlarından ibarət olmuşdur. Öhdəliklər əsasən ticarət kreditor borcları və qısamüddətli borc öhdəliklərindən ibarət olmuşdur.

30 iyun 2023-cü il tarixinə Qrupun Rusiya Federasiyasında üçüncü tərəflərlə sair qalıqları olmuşdur ki, bunlar əsasən cəmi 1,783 AZN məbləğində Rusiya banklarına kreditlər üzrə ödəniləcək məbləğlərdən ibarət olmuşdur.

22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri (davamı)

Əməliyyat mühiti (davamı)

30 iyun 2023-cü il tarixinə Ukraynada yerləşən törəmə müəssisənin cəmi aktivləri və öhdəlikləri müvafiq olaraq 143 AZN və 85 AZN təşkil etmişdir. Aktivlər əsasən ticarət debitor borcları, əmlak, tikili və avadanlıqlar, istifadə hüququ olan aktivlər və mal-material ehtiyatlarından ibarət olmuşdur. Öhdəliklər əsasən ticarət kreditor borclarından, müqavilə öhdəlikləri və qısamüddətli borc öhdəliklərindən ibarət olmuşdur.

30 iyun 2023-cü il tarixinə Qrupun Ukraynada üçüncü tərəflərlə sair qalıqları olmuşdur ki, bunlar əsasən cəmi 73 AZN məbləğində bir üçüncü tərəfdən alınacaq qalıqdan ibarət olmuş və bunun üçün 100 faiz GKZ yaradılmışdır.

24 fevral 2022-ci il tarixində Rusiya ilə Ukrayna arasında hərbi münaqişə yaranmışdır. Bunun ardınca bir sıra qərb və digər ölkələr Rusiya iqtisadiyyatına qarşı sanksiyalar tətbiq etməyə başlamışlar. Sanksiyalar kifayət qədər geniş olmuş və banklar, bizneslər, valyuta mübadiləsi, bank köçürmələri, ixrac və idxal kimi sahələri əhatə etmişdir. Münaqişə başlayandan etibarən Rusiya və xüsusilə xarici bazarlarda Rusiyanın kapital və borc qiymətli kağızlarının dəyərində əhəmiyyətli azalma müşahidə olunmuşdur.

Sanksiyaların ciddiliyinə baxmayaraq, indiyədək Rusiya iqtisadiyyatındakı tənəzzül gözləniləndən daha yavaş olmuşdur, buna səbəb isə Rusiya Federasiyasının əsas gəlir mənbəyi olan neft-qaz qiymətlərinin artması, eləcə də qlobal neft və qaz nəqli marşrutlarında düzəliş etməklə Rusiyadan karbohidrogenlərin ixracı həcminin sabitliyinin müəyyən dərəcədə qorunmasıdır.

Münaqişə başlayandan və 30 iyun 2023-cü il tarixində başa çatan altı ay ərzində Ukrayna iqtisadiyyatı insan kapitalının miqrasiyası, nəqliyyat şəbəkələrində pozuntular və hərbi istehsala diqqətin artırılması kimi amillərin mənfi təsirinə məruz qalmışdır. İnflyasiya sürəti yavaşlayaraq 2023-cü ilin iyun ayında illik 12.8 faiz səviyyəsinə çatmışdır.

Müharibədən əvvəl Ukraynaya yanacaq idxalının əsas hissəsi Rusiya və Belarusun payına düşürdü. Bu tədarükün kəsilməsi Ukraynada xüsusilə pərakəndə satış üçün yanacağın müvəqqəti çatışmazlığına səbəb olmuşdur.

Müharibə nəticələrinin davam edəcəyi, istehsal gücünün əhəmiyyətli azalması, əkin sahələrinə ziyan vurulması və işçi qüvvəsinin azalması nəticəsində iqtisadiyyata ciddi zərbə dəyəcəyi gözlənilir.

30 iyun 2023-cü il tarixinə Qrup müharibə ilə əlaqədar onun dəyərsizləşməsinə, gözlənilən kredit zərəri və ədalətli dəyər qiymətləndirmələrinə dair ən yaxşı təxminlərini istifadə etmişdir.

Qrupun rəhbərliyi cari mühitdəki dəyişiklikləri izləyir və yaxın gələcəkdə Qrupun biznesinin davamlılığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi ehtiyat tədbirləri görür.

Ətraf mühitin qorunması ilə bağlı məsələlər

Hazırda Azərbaycan Respublikasında ətraf mühitin qorunması haqqında qanunvericilik təkmilləşdirilir və ona əməl olunması ilə bağlı hökumət orqanlarının mövqeyinə yenidən baxılır. Qrup, ətraf mühitin qorunması ilə bağlı öhdəliklərini mütəmadi olaraq qiymətləndirir. Öhdəliklər müəyyən edildikcə dərhal uçota alınır.

Mövcud qanunvericiliyin və normativ aktların dəyişməsi nəticəsində yarana bilən, eləcə də məhkəmə praktikası nəticəsində kifayət qədər dəqiqliklə qiymətləndirilə bilməyən potensial öhdəliklər əhəmiyyətli ola bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, ətraf mühitin qorunması haqqında qüvvədə olan qanunvericiliyə əməl olunması üzrə mövcud nəzarət sistemi şəraitində ətraf mühitə zərər vurulması ilə bağlı Qrup tərəfindən ətraf mühitin bərpası öhdəliyi üzrə yaradılmış ehtiyatdan artıq əhəmiyyətli öhdəliklər mövcud deyil (Qeyd 14).

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri (davamı)

Ətraf mühitin qorunması ilə bağlı məsələlər (davamı)

Qrup öz məhsulları, əməliyyatları və sair fəaliyyətləri ilə əlaqədar olaraq ətraf mühitin qorunması haqqında bir sıra qanun və qaydalara riayət etməlidir. Bu qanun və qaydalara əsasən, Qrup və ya sair müəssisələr tərəfindən əvvəlki illərdə kimyəvi və ya neft maddələrinin ləğv edilməsi və ya tullantısı nəticəsində ətraf mühitə dəymiş ziyanı aradan qaldırmalıdır. Qrup cərimələrin tətbiqinə gətirə biləcək pozuntu risklərinin qarşısını almaq üçün ətraf mühitin qorunması ilə bağlı fəaliyyətini izləyir. Bu cür vəziyyətlər neftayırma zavodları, kimya müəssisələri, neft mədənləri, xidmət məntəqələri, terminallar və tullantıların ləğv edilməsi məntəqələri kimi müxtəlif ərazilərdə mövcud ola bilər. Bundan əlavə, Qrupun əvvəlki illərdə satılmış aktivlər və ya bağlanmış obyektlər ilə bağlı öhdəlikləri ola bilər. Ətraf mühitə dəymiş ziyanın aradan qaldırılması ilə bağlı əsas tələb və bununla bağlı xərcləri müəyyən etmək mahiyyətcə çətindir. Lakin, ətraf mühit üzrə məlum öhdəliklərin qiymətləndirilmiş dəyəri Qrupun uçot siyasətinə uyğun olaraq hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirilmişdir.

Gələcək xərclərin məbləğinin nəzərə çarpan ola bilməsi və bu cür xərclərin qeydə alındığı dövrdə Qrupun əməliyyat nəticələri üçün əhəmiyyətli ola bilməsinə baxmayaraq bununla bağlı məbləğlərin müəyyən edilməsi praktiki deyildir. Qrup, bu cür xərclərin Qrupun maliyyə vəziyyətinə və ya likvidliyinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərəcəyini gözləmir.

Qrup həmçinin neft və təbii qaz hasilatı obyektlərinin və əlaqəli kəmərlərin istismardan çıxarılması ilə bağlı öhdəliklər daşıyır. Bu fəaliyyət növləri ilə bağlı təxmin edilmiş xərclər üzrə ehtiyat yaradılır, lakin həmin öhdəliklərin uzunmüddətli olmasına görə, bu cür xərclərin məbləği və vaxtı ilə bağlı qeyri-müəyyənlik mövcuddur (Qeyd 14).

Qrup, bu cür ehtiyatlar üzrə dəqiqliklə təxmin edilə biləcək hər hansı dəyişikliyin Qrupun əməliyyat nəticələri, maliyyə vəziyyəti və ya likvidliyinə təsirinin əhəmiyyətli olmayacağını hesab edir.

İqlim dəyişikliyi ilə bağlı risk və imkanlar

Korporativ riskin idarəedilməsi və daxili nəzarət sistemləri çərçivəsində Qrup illik əsasla onun işgüzar fəaliyyətinin iqlim dəyişikliyinə təsiri ilə bağlı risk və imkanları müəyyən edir və qiymətləndirir. İnvestisiya qərarlarını verərkən sağlamlıq, əməyin təhlükəsizliyi və ətraf mühit (SƏTƏM), ekologiya və iqlim dəyişikliyi ilə bağlı risklər təhlil edilir.

İri layihələr üçün Qrupun strateji məqsədlərinə, ekoloji standartlara və Azərbaycan və beynəlxalq qanunvericiliyin tələblərinə uyğunluğun təhlili, eləcə də ətraf mühitə təsirlə bağlı xarici risklərin (qanunvericilikdə dəyişikliklər, texnologiyalarda dəyişikliklər, bazar riskləri, reputasiya riskləri və s.) təhlili və qiymətləndirilməsi həyata keçirilir. Bundan əlavə, Qrupun uzunmüddətli strateji idarəetmə və biznes planlaşdırma proseslərində iqlim dəyişikliyi və aşağı karbonlu enerjiyə keçidlə bağlı risk və imkanlar nəzərə alınır.

Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Qrupun əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair rəhbərliyin şərhlərinə müvafiq səlahiyyətli orqanlar tərəfindən etiraz edilə bilər.

Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fiskal fəaliyyət dövrü yoxlanıla bilər. Xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Qrupun rəhbərliyi hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şərhi düzgündür və vergi, valyuta və gömrüklə bağlı Qrupun mövqeləri qorunacaq və Qrupun potensial vergi öhdəlikləri hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında qeydə alınmış məbləğlərdən artıq olmayacaqdır. Müvafiq olaraq, 30 iyun 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri (davamı)

SOCAR İsveçrənin öhdəlikləri

Qrupun növbəti illər üçün bir neçə kapital öhdəlikləri vardır. Qrup kapital ehtiyatlarını 38 AZN (20 milyon İsveçrə frankı) (31 dekabr 2022-ci il: 42 AZN (23 milyon İsveçrə frankı)) məbləğində qiymətləndirir.

Məhkəmə prosedurları

Vaxtaşırı olaraq və fəaliyyətin adi gedişində Qrupa qarşı iddialar irəli sürülür. Qrupun rəhbərliyi öz təxminlərinə və daxili və xarici peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı müvafiq olaraq hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün yaradılmış ehtiyatlardan başqa heç bir əhəmiyyətli zərər olmayacaqdır.

Qaz alışlarına aid məhkəmə prosedurları

Qaz alışları müqavilələrinin şərtlərinə əsasən, müəyyən müqavilə şərtləri qarşılandıqda Qrupun təbii qazı Türkiyəyə idxal edən təchizatçıları Qrupa retrospektiv qiymət düzəlişləri tətbiq etmək hüququna malikdirlər. 30 iyun 2023-cü il tarixinə Qrupun müqavilə üzrə öhdəlikləri riskinin maksimal həddi 71 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 71 AZN) olmuşdur. 30 iyun 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bu öhdəliklərlə bağlı ehtiyat tanınmamışdır.

Maliyyə razılaşmaları ilə uyğunluq

30 iyun 2023-cü il tarixinə Qrupun investisiya və əməliyyat fəaliyyətini maliyyələşdirmək üçün cəmi 16,705 AZN məbləğində kredit üzrə ödəniləcək məbləğləri olmuşdur. Qrup bu borc öhdəliklərinin əksəriyyətinə aid olan müəyyən maliyyə razılaşmalarını imzalamışdır. Bu razılaşmaların yerinə yetirilməməsi Qrup üçün mənfi nəticələrə, o cümlədən borclanmanın bahalaşması və öhdəliklərin pozulmasının bəyan edilməsinə gətirə bilər. Rəhbərlik hesab edir ki, 30 iyun 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Qrup tətbiq edilən bütün maliyyə razılaşmalarını yerinə yetirmişdir (31 dekabr 2022-ci il: 18,880 AZN).

Maliyyə zəmanətləri, girovlar, təminatlar və ipotekalar

Qrup, əlaqəli tərəfdən alınmış kredit üçün 134 AZN məbləğində təbii qazın və xam neftin satışından əldə olunan gəlirlərlə əlaqədar gələcək pul vəsaitlərinin daxilolmalarını girov qoymuşdur (31 dekabr 2022-ci il: 172 AZN).

SOCAR Baş Ofisi

STAR layihəsinin maliyyələşdirilməsi əməliyyatının bir hissəsi olaraq imzalanmış Səhm Kapitalına Dəstək və Saxlama Razılaşmasına ("SKDSR") uyğun olaraq Qrup müəyyən banklarla cəmi 799 AZN (470 milyon ABŞ dolları) məbləğində akkreditiv razılaşmaları imzalamışdır (31 dekabr 2022-ci il: 750 AZN (441 milyon ABŞ dolları)).

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri (davamı)

Maliyyə zəmanətləri, girovlar, təminatlar və ipotekalar (davamı)

SOCAR Türkiye Enerji A.Ş. ("STEAŞ")

Aşağıdakı cədvəldə Qrupun STEAŞ ilə əlaqədar aldığı və verdiyi zəmanətlər təqdim edilir:

	30 iyun 2023-cü il	**31 dekabr 2022-ci il**
Alınmış zəmanətlər		
Birbaşa sifarişlərin toplanması sistemi çərçivəsində bank zəmanətləri	268	329
Sığorta üzrə alınacaq məbləğ	1,162	823
Müştərilərdən alınmış zəmanət məktubları	284	340
Alınmış akkreditivlər	17	2
Təchizatçılardan alınmış zəmanət məktubları	86	87
Sair	2	3
Cəmi alınmış zəmanətlər	**1,819**	**1,584**
Verilmiş zəmanətlər		
Verilmiş zəmanətlər	125	134
Cəmi verilmiş zəmanətlər	**125**	**134**
Girovlar, təminatlar və ipotekalar (GTİ)		
Petkim tərəfindən Petlim krediti üzrə təqdim edilmiş GTİ*	265	280
Petkim üçün təqdim edilmiş GTİ	1	40
Petkim tərəfindən təqdim edilmiş cəmi GTİ	**266**	**320**

* *2015-ci il ərzində Qrupun törəmə müəssisəsi Petkim-in 70 faiz paya sahib olduğu Petlim Limancılık Ticaret A.Ş, konteyner portu layihəsinin kənardan maliyyələşdirilməsi məqsədilə maliyyə təşkilatı ilə 360 AZN (212 milyon ABŞ dolları) məbləğində ödəmə müddəti 13 il olan layihənin maliyyələşdirilməsi haqqında kredit razılaşması imzalamışdır. Razılaşmada ilk 3 illik müddətdə ödənişlərin aparılmayacağı nəzərdə tutulur. Kredit alınana Petkim kreditin qaytarılmasına zəmanət olaraq 7 AZN (105 milyon Türk lirəsi) məbləğində Petlimdə olan səhmlərini və 595 AZN (350 milyon ABŞ dolları) məbləğində ipoteka kreditini girov qoymuşdur. 30 iyun 2023-cü il tarixinə Petlim-in 265 AZN (156 milyon ABŞ dolları) məbləğində kredit qalığı olmuşdur. Layihə əməliyyat dövrü ərzində qüvvədə olan maliyyə razılaşmalarını nəzərdə tutur.*

SOCAR Trading Holding

30 iyun 2023-cü il tarixinə SOCAR Trading Holding neft və neft məhsullarının alınması üçün banklar tərəfindən SOCAR Trading Holding-ə verilmiş akkreditivlər qarşılığında 1,857 AZN (31 dekabr 2022-ci il: 2,275 AZN) məbləğində müəyyən aktivləri girov qoymuşdur. Girov qoyulmuş aktivlər əsasən ticarət debitor borcları və mal-material ehtiyatları ilə təmsil olunmuşdur.

Kapital öhdəlikləri

AÇG HPBS-də iştirak payı

30 iyun 2023-cü il tarixinə AÇG HPBS-nin Operatoru olan Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti bir sıra kapital öhdəlikləri üzrə müqavilələr imzalamışdır. Qrup həmin öhdəliklərdə 25 faiz payını (31 dekabr 2022-ci il: 25 faiz), 490 AZN (288 milyon ABŞ dolları) məbləğində təxmin etmişdir (31 dekabr 2022-ci il: 806 AZN (474 milyon ABŞ dolları)).

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri (davamı)

Kapital öhdəlikləri (davamı)

SCA Kondensat üzrə ASR

27 may 2022-ci il tarixində AQTŞ və Qrupun törəmə müəssisəsi AzŞD, sonuncunun Şahdəniz HPBS-də 4.35 faiz iştirak payına aid kondensat üzrə hüququn sonradan Ceyhan dəniz terminalında satış üçün AQTŞ-yə ötürülməsini nəzərdə tutan yeni Kondensatın Alqı-satqısı razılaşmasını imzalamışlar. Həmin hüquq digərləri ilə yanaşı AQTŞ-yə SCA Kondensat ASR əsasında Azərbaycan (Şahdəniz) Limitid-ə ödənilməli kondensatın satışından daxilolmaları SOCAR Qaz Təchizatı Müqaviləsi əsasında Qrup tərəfindən AQTŞ-yə ödənilməli məbləğlərlə əvəzləşdirmək hüququnu nəzərdə tutur. Azərbaycan (Şah Dəniz) Limitid Şah Dəniz HPBS-də payını CQD-yə satmışdır (Qrupun asılı müəssisəsi) (Qeyd 17).

Azərbaycan Qaz Təchizat Şirkətində ("AQTŞ") iştirak payına aid olan öhdəliklər

Qrupun AQTŞ-də birbaşa iştirak payı 20 faiz, dolayı payı isə asılı müəssisə vasitəsilə 8.24 faiz təşkil edir. Eyni zamanda, Qrupun CQBK layihəsində və ŞD HPBS-də 10.30 faiz dolayı payı (asılı müəssisə vasitəsilə) vardır. AQTŞ ilə bağlanmış müqavilələrə əsasən, Qrupun AQTŞ-nin fəaliyyəti ilə bağlı aşağıdakı öhdəliklərdə payı vardır.

BOTAŞ Rollover qaz satışlarına dair razılaşmalar ("QSR")

30 sentyabr 2021-ci il tarixində AQTŞ və BOTAŞ, BOTAŞ ASR 1-in (birinci il 0.64 milyard müqavilə üzrə kub metr (mmkm), ikinci il 2.55 mmkm, 2024-cü ilin sonuna qədər sabitləşmə dövründə 3.7 mmkm) müddətinin başa çatmasından sonra müqavilə ilə əhatə olunmayan müəyyən həcmdə qazın Gürcüstan-Türkiyə sərhədində AQTŞ tərəfindən BOTAŞ-a satılmasına dair yeni qaz alqı-satqısı müqaviləsini imzalamışdır.

BOTAŞ ASR 2

25 oktyabr 2011-ci il tarixində Qrup və BOTAŞ Qrup tərəfindən BOTAŞ-a müəyyən həcmdə (birinci il 2 mmkm, ikinci il 4 mmkm, sabitləşmə dövründə 6 mmkm) Şah dəniz Mərhələ 2 Qazının satılması ilə əlaqədar BOTAŞ ASR 2 imzalamışdır. 2012-ci ilin dekabr ayında Qrup alqı-satqı razılaşmasının BORAS ASR 2 üzrə hüquq və öhdəliklərini AQTŞ-yə ötürmüşdür. BOTAŞ ASR 2 əsasında başlanğıc tarixi 30 iyun 2018-ci il olmuşdur.

BOTAŞ-ın BTC yanacaq qazına dair müqaviləsi (BIL QSR)

BOTAŞ ilə 25 oktyabr 2011-ci il tarixli "Təbii qazın alqı-satqısı haqqında müqavilə"yə ("BIL QSR") əsasən, AQTŞ hər il 0.15 mmkm qazı müqavilədə müəyyən olunmuş düstur əsasında hesablanmış qiymətlə təmin etmək öhdəliyini daşıyır.

OptionCo ilə alqı-satqı razılaşması

Option-Co ilə imzalanmış 27 fevral 2003-cü il tarixli Təbii Qazın Alqı-Satqısına dair razılaşmaya ("Back to Back Georgian Option Gas SPA") əsasən, AQTŞ 1 oktyabr 2022-ci il tarixində başlayan və 30 sentyabr 2023-cü il tarixində başa çatan müqavilə ili ərzində 0.83 milyard standart kub metr (mkm) həcmində qazın çatdırılması öhdəliyini daşıyır. Daha sonra, 1 oktyabrda başlayan müqavilə ili ərzində AQTŞ bu müqavilədə müəyyən edilmiş düstur əsasında hesablanmış qiymətlə əvvəlki təqvim ilində Cənubi Qafqaz boru kəməri (CQBK) vasitəsilə Gürcüstandan Türkiyəyə nəql edilmiş həcmin maksimum 5 faizi həcmində tədarüklər etməlidir.

Gürcüstanda GNQK ilə əlavə qaz alqı-satqısı razılaşması

Gürcüstan Neft və Qaz Korporasiyası ("GNQK") və Gürcüstan hökuməti ilə 30 oktyabr 2003-cü ildə imzalanmış əlavə qaz alqı-satqısı razılaşmasına əsasən, AQTŞ 2023-cü ildən 2026-cı ilin sonunadək hər il müqavilədə müəyyən edilmiş düstur əsasında hesablanmış ildə 0.5 mkm qaz tədarük etməlidir.

22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri (davamı)

AQTŞ-də iştirak payına aid olan öhdəliklər

Avropa İttifaqı (Aİ) ilə Şahdəniz layihəsinin 2-ci Mərhələsi üzrə uzunmüddətli qaz satışları haqqında müqavilələr (QSM)

2013-cü ilin sentyabr ayında Qrup Aİ-nin alıcıları ilə (cari alıcılar: DEPA, Bulgargaz Shell, Uniper, Axpo, ENGIE, EDİSON, Enel, Hera) Aİ QSM-lər imzalamış və 2013-cü ilin dekabr ayında QSM-lər Şah Dəniz HPBS-nin müddəti bitənədək AQTŞ-yə ötürülmüşdür (Şah Dəniz üzrə istehsal həcmi azaldığına görə Qrupa ötürmək şərti ilə).

DEPA, Uniper, Shell (1-ci müqavilə), Axpo (iki müqavilə) və Bulgargaz QSM-ləri üzrə başlanma tarixi 31 dekabr 2020-ci il, Hera, Enel və Edison üçün QSM-lər üzrə başlanma tarixi isə 2021-ci ildir. 2-ci müqavilə üçün ENGIE və Shell üzrə başlanma tarixi 1 iyun 2021-ci ildir (bu 2 QSM-lər üzrə sıfır çatdırılma ilə 12 aylıq istehsal həcminin artırılması dövrü təyin edilmişdir).

Cənubi Qafqaz Boru Kəməri Şirkəti ilə nəqletmə razılaşması

AQTŞ Cənubi Qafqaz Boru Kəməri Şirkəti (“CQBKŞ”) ilə 27 fevral 2003-cü il tarixli Qazın Nəql edilməsi haqqında Razılaşmanı (“QNR”) imzalamış (“CQBK QNR”), həmin Razılaşma Şahdəniz Mərhələ 2 həcmləri ilə əlaqədar əlavə nəqletmə xidmətlərini göstərmək məqsədilə 17 dekabr 2013-cü il tarixində qüvvəyə minən düzəlişlər edilməklə yeni redaksiyada təqdim edilmişdir. 1 oktyabr 2006-cı il (başlanğıc) tarixindən etibarən, AQTŞ CQBKŞ-yə bu müqaviləyə uyğun olaraq hesablanmış müəyyən tarifləri ödəməlidir. AQTŞ boru kəmərini doldurmaq və planlaşdırılmış istismar təzyiqini təmin etmək üçün CQBKŞ-ni tələb olunan təbii qazla və yanacaq qazı ilə təmənnasız təmin etməlidir. CQBK QNR, təbii qazın nəql edilib edilməməsindən asılı olmayaraq, QNR-nin müddətinin başa çatması və ya bitməsinədək hər müqavilə ili üçün AQTŞ-nin CQBKŞ-yə ödəməli olduğu Minimal Aylıq Ödənişi (“MAÖ”) nəzərdə tutur.

Çərçivə müqaviləsi

Uzunmüddətli QSM-lərin yenilənməsinə və 2036-cı ildən sonra QNR həcmini AQTŞ-dən SOCAR-a ötürülməsinə aid olan yekun çərçivə müqaviləsi 19 oktyabr 2015-ci il tarixində imzalanmış və sonradan 28 sentyabr 2018-ci ildə ona düzəliş və əlavələr edilmişdir.

Transanadolu Boru Kəməri qaz nəqletmə razılaşması (TANAP QNR)

AQTŞ illik ehtiyat tutumu müqavilədə müəyyən edilməklə TANAP QNR-ni imzalamışdır. QNR üzrə başlanma tarixi 1 iyul 2020-ci il olmuşdur. Təbii qazın fiziki kommersiya çatdırmaları 31 dekabr 2020-ci il tarixində başlamışdır.

Trans Adriatik Boru Kəməri qaz nəqletmə razılaşmaları (TABK QNR)

AQTŞ və Qrup illik ehtiyat tutumu müqavilədə müəyyən edilməklə TABK QNR-ni imzalamışlar. Əməliyyatların faktiki başlanma tarixi 15 noyabr 2020-ci il olmuşdur. Təbii qazın fiziki kommersiya çatdırmaları 31 dekabr 2020-ci il tarixində başlamışdır.

Societa Nazionale Metanodotti QNR (SNAM QNR)

AQTŞ SNAM QNR-nin tərəfidir, illik ehtiyat həcmi müqavilədə müəyyən edildiyi kimidir. Başlanğıc tarixi (habelə təbii qazın fiziki kommersiya çatdırmaları) 31 dekabr 2020-ci il olmuşdur.

BTC ASR

AQTŞ, BTC ilə imzalanmış 30 noyabr 2007-ci il tarixli (“BTC ASR”) Yanacaq Qazın Alqı-Satqısı Razılaşmasına əsasən müqavilədə müəyyən edilmiş düstur əsasında hesablanmış qiymətlə illik tədarükləri azaltmaq (hər iki tərəfin öhdəliyi) hüququnu nəzərə alaraq 2023-cü ildə və müqaviləyə xitamın verilənədək sonrakı illərdə 0.15 mkm həcmində qazı tədarük etmək öhdəliyini daşıyır.

22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri (davamı)

AQTŞ-də iştirak payına aid olan öhdəliklər (davamı)

TAP Əməliyyat Qaz satışları Razılaşması

TAP Əməliyyat Qaz satışları Razılaşmasına (“TAP ƏQSR”) uyğun olaraq AQTŞ 1 oktyabr 2023-cü ilədək TAP nəqliyyat sisteminin əməliyyatları üçün tələb olunan 2,000,000 MWh qaz həcmlərini çatdırmalıdır.

Azəri ASR

AQTŞ və Qrup arasında 27 fevral 2003-cü il tarixində imzalanmış Qaz alqı-satqısına dair razılaşmaya (“Azəri ASR”) əsasən, 2023-cü ildə və sonrakı dövrlərdə AQTŞ bu müqavilədə müəyyən edilmiş düstur əsasında hesablanmış qiymətlə minimum təxminən 1.5 mkm qaz tədarük etmək öhdəliyini daşıyırdı.

Azərbaycan Rollover QSR

16 aprel 2021-ci il tarixində AQTŞ və Qrup arasında yeni Qaz Alqı-Satqısı Razılaşması bağlanmışdır. Həmin razılaşma müqavilədə müəyyən edilmiş düstur əsasında hesablanmış qiymətlə Şahdəniz qazının müəyyən həcmlərinin (2022-ci ildə 3.8 mmkm, bütün digər tədarük illərində isə 3.0 mmkm) AQTŞ tərəfindən satılması və Qrup tərəfindən alınmasını əhatə edir.

SOCAR ASR və SOCAR Rollover QSR-nin SOCAR-dan Azərkontrakta ötürülməsi

Azərbaycan Hökuməti Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq təsis edilmiş, səhmləri 100 faiz dövlətə məxsus Azərbaycan Respublikasının Dövlət Kontrakt Korporasiyası “Azərkontrakt” Açıq Səhmdar Cəmiyyətini (“Azərkontrakt”) Nazirlər Kabinetinin 28 dekabr 2020-ci il tarixli, 513 saylı Qərarına uyğun olaraq yerli bazarda təbii qazın alqı-satqısı ilə məşğul olan müəssisə təyin etmişdir. Hökumətin müvafiq tapşırıqlarını icra etmək və Nazirlər Kabinetinin qərarının tələblərini yerinə yetirmək üçün Qrup, 11 iyun 2021-ci il tarixindən etibarən Azəri ASR və Azərbaycan Rollover QSR üzrə bütün hüquq və öhdəliklərini “Azərkontrakt”a ötürmüşdür.

SOCAR Kondensat ASR

AQTŞ və Qrup 27 fevral 2003-cü il tarixli Kondensatın Alqı-Satqısı Razılaşmasının tərəfləridir. Kondensat üzrə ASR-yə xitam vermək üçün tərəflər 18 yanvar 2008-ci il tarixli razılaşma (Xitamın verilməsinə dair razılaşma) imzaladılar. 16 aprel 2021-ci il tarixində AQTŞ və Qrup Xitamın verilməsinə dair razılaşmanı ləğv edərək kondensat üzrə ASR-yə əlavə imzaladılar. Həmin əlavədə Qrupun Şah Dəniz kondensatında payı üzrə hüququn sonradan Ceyhan dəniz terminalında satış üçün AQTŞ-yə ötürülməsinə icazə verilmiş və digər hüquqlarla yanaşı, Kondensat üzrə ASR əsasında Qrupa ödənilməli kondensatın satışlarından daxilolmaların Azərbaycan Rollover QSR, Azəri ASR və SOCAR Qaz təchizatı razılaşması əsasında Qrup tərəfindən AQTŞ-yə ödənilməli məbləğlərlə əvəzləşdirməsi hüququ nəzərdə tutulmuşdur. Həmin tarixdə AQTŞ SOCAR-ın Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsini Kondensat ASR əsasında Qrupdan alınmış kondensatın AQTŞ-nin adından bazara çıxarılması və satılması üçün AQTŞ-nin agenti təyin etmişdir.

CQD ilə Təxirə salınmış alqı-satqı razılaşması

CQD Upstream MMC və CQD Midstream MMC ilə bağlanan Təxirə Salınmış Alqı-Satqı razılaşmasına (“TSASR”) əsasən, Qrup 2023-cü ilin martında Şah Dəniz HPBS, AQTŞ və CQBK-dəki bütün iştirak paylarının satılmasına, satışdan əvvəl aşağıdakı şərtlərin yerinə yetirilməsi şərtilə, razılaşmışdır:

- Avrobond müqavilələrinə əsasən SOCAR tərəfindən veksellərin tam və şərtsiz ödənilməsi və digər öhdəliklərin yerinə yetirilməsi; və
- Müqavilə şərtlərinə əsasən ödəniş məbləğinin tam həcmdə ödənilməsinin təsdiq edilməsi.

2023-cü ilin martında Qrup yuxarıdakı şərtlərə əməl etmiş və satışlar həyata keçirilmişdir. 30 iyun 2023-cü il tarixinə Qrupun bununla bağlı əlavə öhdəlikləri olmamışdır.

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri (davamı)

AQTŞ-də iştirak payına aid olan öhdəliklər (davamı)

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyinin (“Azəriqaz” İB) öhdəliyi

Azərbaycan Respublikasının Bakı şəhəri və ətraf rayonları və Respublikanın regionlarının sosial-iqtisadi inkişafına yönəldilmiş ölkə Prezidentinin 27 fevral 2014-cü il tarixli 118 saylı Sərəncamına uyğun olaraq, Azəriqaz İB sözügedən ərazilərin qazlaşdırılması imkanlarının təkmilləşdirilməsi ilə bağlı müəyyən öhdəliklər daşıyır. 2014-2018 illəri əhatə edən birinci qazlaşdırma proqramını tamamladıqdan sonra, Qrup qazlaşdırma prosesini yeni “Azərbaycan Respublikasının regionlarının 2019 - 2023-cü illər üçün sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramı” çərçivəsində davam etdirir. 30 iyun 2023-cü il tarixinə ölkədə qazlaşdırma 96.34 faiz tamamlanmışdır (31 dekabr 2022-ci il: 96.29 faiz). Rəhbərlik hesab edir ki, ölkədə qalan qazlaşdırma işləri ilə bağlı xərclərin maliyyələşdirilməsi Dövlət tərəfindən kapitala yatırımlar vasitəsilə davam etdiriləcək.

Sair öhdəliklər

Neftin daşınması üzrə öhdəliklər

1 avqust 2002-ci il tarixində Qrup və AÇG HPBS-nin sair iştirakçıları (“İxracatçılar Qrupu”) BTC Co şirkəti ilə AÇG yatağında Məhsulların Nəqli haqqında Müqavilə (“AÇG MN”) bağlamışdır və 3 fevral 2004-cü il tarixində bu Müqaviləyə əlavələr edilmişdir. Bu Müqaviləyə əsasən, İxracatçılar Qrupu hər bir iştirakçı tərəfindən Qərb İxrac Marşrutu ilə göndərilən hər hansı məhsul istisna olmaqla, AÇG yatağından bütün xam neftin BTC neft boru kəməri vasitəsilə daşınması üzrə öhdəlik götürmüşdür. Qrup BTC Co tam istehsal həcmi ilə işləyənədək xam neftin dəmir yolu vasitəsilə daşınmamasına razılıq vermişdir. AÇG MN-yə uyğun olaraq Qrup BTC-nin istehsal həcminin kifayət qədər olduğu halda, sair daşınma imkanlarından istifadə edilməməsinə dair razılıq vermişdir.

BTC neft boru kəməri 2006-cı ilin may ayında istismara verilmişdir. Gündəlik istehsal həcmi 1,200,000 bareldən artıq olan BTC neft boru kəməri İxracatçılar Qrupunun əsas ixrac marşrutu kimi istifadə edilir. Məhsulların Nəqli haqqında Müqaviləyə uyğun olaraq, İxracatçılar Qrupu, Qrupun Nümayəndəsi, BTC-nin kreditorları və təminat üzrə zamini, eləcə də AÇG İxracatçılar Qrupunun müəyyən iştirakçılarının kreditorları və təminat üzrə zamini BTC tarifinin ödənişini neftin satışından gəlirlər üzrə birinci dərəcəli ödəniş olmasını təsdiqləmişlər.

SOCAR Energy Ukraynanın öhdəliyi

Vergi qanunvericiliyi

Qrup rəhbərliyin ən yaxşı təxminlərinə əsaslanaraq hesablanması tələb olunmayan mümkün vergi və hüquqi hadisələri üzrə ehtiyatları müəyyən etmişdir. Bu cür mümkün hadisələr baş verdiyi halda Qrupdan əlavə vergi və digər tutumların ödənilməsi tələb oluna bilər. 30 iyun 2023-cü il tarixinə rəhbərlik bu cür mümkün hadisələrin 11 AZN-dən (237 milyon UAH) çox olmayacağını təxmin edir.

STAR Emal zavoduna aid xam neft təchizatı haqqında müqavilə əsasında öhdəlik

Xam neft təchizatı

29 may 2014-cü il tarixində SOCAR və STAR Emal zavodu, STAR Emal zavoduna xam neftin satışı və çatdırılması haqqında Xam neftin Təchizatı haqqında müqavilə imzalamışlar. Müqaviləyə uyğun olaraq, SOCAR, müqavilənin başlanğıcından etibarən STAR Emal zavodunun xammal tələbini təmin etmək öhdəliyini daşıyır. Təchizat çatışmazlığı halında, SOCAR STAR Emal zavodu tərəfindən əsaslı olaraq çəkilmiş əlavə xərcləri ödəməlidir. Xam neft təchizatının kəsilməsi STAR-a əməliyyat və ya iqtisadi təsir göstərərsə, bu cür pul vəsaitlərinin xaric olunması ehtimalı yarana bilər.

(Xüsusi qeyd edilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər milyon Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

22. Şərti öhdəliklər, təəhhüdlər və əməliyyat riskləri (davamı)

Sair öhdəliklər (davamı)

Məhsulların alınması və ehtiyat məhsullarının alınması

SOCAR-ın STAR neft emalı zavodunda istehsal olunan nafta və qarışıq ksilenləri bazar qiymətləri ilə almaq öhdəliyi mövcuddur. Sair neft məhsulları isə Türkiyə bazarında STAR neft emalı zavodu tərəfindən satılmalıdır. STAR neft emalı zavodu həmin məhsulları Türkiyə bazarında sata bilmədikdə, SOCAR həmin məhsulları satın alaraq Türkiyə və ya beynəlxalq bazarlarda təkrar satmalıdır. Həmin məhsullar üçün SOCAR-ın STAR Neft Emalı Zavoduna ödəyəcəyi məbləğlər bazar qiymətləri əsasında müəyyən ediləcək. Bundan əlavə, SOCAR çatışmayan məhsulların alınmamış həcminin tam qiymətinə tələb olunan həcmlərin qəbul edilməməsinə görə cərimələnmir. Əksinə, SOCAR tərəfindən ödənilməli zərərlər SOCAR-ın çatışmayan məhsulları qəbul etməməsi nəticəsində STAR Neft Emalı Zavodunun itkiləri ilə məhdudlaşır.

Azərbaycan Respublikasında qaz satışları

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 28 dekabr 2020-ci il tarixli 513 nömrəli qərarına əsasən təsdiq olunmuş Dövlət Yanacaq-Enerji Balansına uyğun olaraq ixrac öhdəlikləri yerinə yetirildikdən sonra “Azneft” İB və HPBS-lər (“SOCAR Qaz İstehsalçıları”) tərəfindən hasil edilən təbii qazın ümumi həcmləri dövlətə məxsus “Azərkontrakt” ASC-yə satılmalıdır.

23. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

“Abşeron” qaz-kondensat yatağındakı payın satışı

Hesabat dövründən sonra SOCAR, TotalEnergies və Abu Dabi Milli Neft Şirkəti (ADNOC) Abşeron qaz-kondensat yatağındakı payın 30 faizinin satışına dair müqavilə imzaladılar. Bu əməliyyat başa çatdıqdan sonra ADNOC 30 faiz pay əldə edəcək, SOCAR və TotalEnergies-in hər birinin payları isə 50 faizdən 35 faizədək azalacaq.

Refinery Holding A.Ş.-dəki payın 20 faizinin satışı (“RHAŞ” – STEAŞ-nin 100 faiz törəmə müəssisəsi)

Hesabat dövründən sonra STEAŞ RHAŞ-dəki 20 faiz payını Petkim-ə (STEAŞ-nin 51 faiz törəmə müəssisəsi) 816 AZN (480 milyon ABŞ dolları) müqabilində satmışdır.

RHAŞ-nin nizamnamə kapitalında artım

2023-cü ilin ikinci yarısında Qrup RHAŞ-nin nizamnamə kapitalını 741 AZN (436 milyon ABŞ dolları) məbləğində artırmışdır.

Türkiyədə mənfəət vergisi dərəcəsinin dəyişməsi

Hesabat dövründən sonra Türkiyədə mənfəət vergisi dərəcəsi 20 faizdən 25 faizədək artırılmışdır. Yeni dərəcə 2023-cü ilin iyul ayından etibarən qüvvəyə minib.

Borc öhdəlikləri

Hesabat dövründən sonra Qrup yeni uzunmüddətli və qısamüddətli kreditlər əldə etmiş və müvafiq olaraq 7,832 AZN və 4,663 AZN məbləğində qalıq borclarını ödəmişdir.